

36. Satamahallinto

Satamalautakunta ja sen alainen satamalaitos

Lautakunnan kokoonpano. Satamalautakuntaan kuuluivat toimitusjohtaja B. R. Nybergh puheenjohtajana, ylivahtimestari U. L. Ilmanen varapuheenjohtajana sekä jäseninä johtaja R. F. Hellström, kivityöntekijä A. N. Lehtinen, apulaisjohtaja T. V. Sivula, toimitsija A. Vuorinen, toimitsija K. E. Salonen, toimitusjohtaja A. K. Tamminen ja tilintarkastaja T. A. Tuominen.

Lautakunnan johtosäännön 9 §:ssä mainittuja asioita käsittelevään jaostoon valittiin lautakunnan puheenjohtajan lisäksi jäsenet Ilmanen, Hellström, Lehtinen ja Sivula, joista ensinmainittu toimi jaoston varapuheenjohtajana.

Kaupunginhallituksen edustajana oli lautakunnassa teknillinen johtaja R. J. M. Granqvist.

Lautakunnan ja sen jaoston kokoukset. Lautakunta kokoontui kertomusvuonna 41 kertaa. Pöytäkirjain pykäläluku oli 749, kanslian diaariin merkittyjen asioiden luku 1 088 ja kansliasta lähetettyjen kirjeiden luku 825. Pöytäkirjanotteita annettiin 784.

Jaosto kokoontui 9 kertaa ja sen pöytäkirjain pykäläluku oli 68. Jaoston pöytäkirjanotteita annettiin 169.

Satamalaitoksen ja sen osastojen päälliköt. Satamajohtaja K. W. Hopun siirryttyä eläkkeelle toukokuun 31 p:nä kaupunginvaltuuston 6. 5. satamajohtajan virkaan valitsema merikapteeni K. K. Eiro astui virkaan kesäkuun 1 p:nä. Osastopäällikköinä toimivat kansliaosastolla sihteerit V. K. Mielonen, kassa- ja tilivirastossa satamakamreeri E. U. Candolin, satamakonttorissa satamakapteeni G. I. J. Häggström, varastoimis- ja laiturihuolto-osastolla varastointitoimen johtaja E. W. Ehnberg sekä satamarakennusosastolla satamarakennuspäällikkö B. G. O. Backberg.

Satamalaitoksen edustus komiteoissa ym. Aloitetoimikunnassa edusti satamalaitosta satamarakennuspäällikkö B. G. O. Backberg insinööriedustajana. Kaupunginhallituksen valitsemana työntekijäin edustajana oli kivityöntekijä A. N. Lehtinen satamalaitoksesta.

Kaupunginhallituksen 18. 1. 1951 asettama Kulosaaren sillan suunnittelukomitea jatkoi edelleen työtään. Komitea kokoontui kertomusvuonna 11 kertaa. Satamalaitoksen edustajana oli satamarakennuspäällikkö B. G. O. Backberg ja komitean sihteerinä toimi vt. apulaissatamarakennuspäällikkö P. J. Duncker.

Kaupunginhallituksen joulukuun 10 p:nä asettamaan komiteaan, jonka tehtäväksi annettiin tutkia mahdollisuuksia lastien käsittelyyn sisältyvien eri toimintojen rationalisointiseksi, valittiin satamalaitoksen edustajaksi satamajohtaja K. K. Eiro.

Satamatyöntekijäin huoltorakennukset. Katajanokan huoltorakennuksen, jonka rakennustöistä huolehti rakennustoimiston talorakennusosasto, harjannostajaiset olivat loka-kuun 24 p:nä. Länsisataman huoltorakennuksen laajentamisesta tehtiin¹⁾ esitys, jonka perusteella kaupunginvaltuusto helmikuun 11 p:nä päätti, että rakennusta laajennetaan rakennustoimiston talorakennusosaston v. 1949 laatiman piirustuksen vaihtoehdon II

¹⁾ Sat.lk. 19. 1. 47 §.

osoittamalla tavalla rakentamalla uusi siipirakennus, pidentämällä kuitenkin ehdotettua lisärakennusta n. 3 m. Rakennuksen piirustukset sai laadittavakseen Arkkitehtitoimisto Hytönen & Luukkonen, jonka laatimat lopulliset luonnospiirustukset esitettiin ¹⁾ hyväksyttäväksi. Kaupunginvaltuuston hyväksyttyä 15. 6. mainitun arkkitehtitoimiston luonnospiirustukset sosiaaliministeriö vahvisti ne heinäkuun 14 p:nä.

Läsisataman huoltorakennuksen valmistumiseen sosiaaliministeriö myönsi huhtikuun 8 p:nä tekemällään päätöksellä lykkäystä lokakuun 1 p:ään 1954.

Eteläsatamaan rakennettavan huoltorakennuksen rakentamisen määräajan sosiaaliministeriö lokakuun 26 p:nä tekemällään päätöksellä pidensi 1 p:ään lokakuuta 1955, ollen rakennussuunnitelma esitettävä viimeistään 1 p:ään joulukuuta 1954 mennessä.

Huoltorakennustoimikunta. Satamalautakunnan keskuudestaan 14. 1. 1952 kaupunginhallituksen luvalla asettama satamatyöntekijäin huoltorakennuksia koskevia kysymyksiä käsittelevä toimikunta jatkoi työtään kertomusvuoden aikana. Toimikunnan puheenjohtajana toimi lautakunnan puheenjohtaja B. Nybergh, jäsenenä lautakunnan jäsenet R. Hellström, K. Salonen ja A. Vuorinen. Sihteerinä oli varastoalueiden tarkastaja A. Niklander. Toimikunta esitti 19. 1. satamalautakunnalle mietintönsä I osan, joka käsittelee huoltorakennuskysymyksiä yleensä ja sisälsi toimikunnan ehdotukset Länsisataman huoltorakennuksen osalta. Kertomusvuonna toimikunta kokoontui 8 kertaa ja käsiteltiin tällöin pääasiassa Eteläsataman huoltorakennuskysymyksiä sekä selvitettiin huoltorakennusten aiheuttamia kustannuksia ja niiden jakautumista.

Satamarakennusosaston organisaatiota ja osaston työvoimakysymystä tutkimaan ja tekemään tästä aiheutuvia ehdotuksia lautakunnalle asetettiin ²⁾ lautakunnan puheenjohtajan B. Nyberghin sekä jäsenten K. Salosen ja K. Tammisen muodostama jaosto. Jaosto ei kokoontunut kertomusvuoden aikana.

Satamalaitoksen rakennustoimikunta. Kaupunginhallituksen 6. 7. 1950 asettama satamalaitoksen rakennustoimikunta jatkoi työtään. Toimikunnan puheenjohtajana oli edelleen satamajohtaja K. W. Hoppu sekä jäsenenä satamarakennuspäällikkö B. G. O. Backberg, arkkitehti R.-V. Luukkonen sekä satamajohtaja K. K. Eiro, jonka kaupunginhallitus 18. 6. valitsi toimikunnan lisäjäseneksi. Toimikunta piti kertomusvuoden aikana 21 kokousta, joiden pöytäkirjain pykäläluku oli 107. Matkustajapaviljongin töiden tultua jo edellisenä vuonna suoritetuiksi pidettiin paviljongin lopputarkastus tammikuun 26 p:nä. Ehrenströmintien sillan alaisen varaston rakennustyöt sisäarakenteiden osalta jatkuivat, samoin tullivarastorakennuksen, jonka harjannostajaiset olivat kesäkuun 19 p:nä. Pääurakoitsijana oli rakennusliike A. W. Liljeberg Oy., aliurakoitsijoina ja tullivarastorakennukseen sijoitettavien, kiinteistöön kuuluvien laitteiden hankkijoina rakennustoimikunnan hankkimiensa tarjousten perusteella valitsemat toiminimet.

Vuokra-asioita ym. Lautakunnan jaoston ratkaisemien vuokraus- ym. asioiden lisäksi käsiteltiin lautakunnassa seuraavat asiat:

Valtion Viljavarastolle vuokrattiin ³⁾ kaupunginvaltuuston helmikuun 25 p:nä tekemän päätöksen perusteella huhtikuun 1 p:n 1953 ja maaliskuun 31 p:n 2003 väliseksi ajaksi 3 157 m²:n suuruinen alue Hernesaaresta elinkustannusindeksiin (lokakuu 1951 = 100) sidotusta, 230 mk/m² vuosivuokrasta. Vuokrattu alue päätettiin ⁴⁾ suurentaa 3 821 m²:n suuruiseksi syyskuun 1 p:stä 1953.

Kaupunginhallituksen syyskuun 9 p:nä tekemän päätöksen perusteella oikeutettiin ⁵⁾ Oy. Union-Ölly Ab. muuttamaan Hietalahdenrannasta vuokraamalleen alueelle sijoitettu moottoripolttoaineiden jakeluasema huoltoasemaksi lokakuun 1 p:stä 1953 alkaen 100 000 mk:n suuruudesta lisäkorvauksesta.

Vainvientiösuusliike Valiolle vuokrattiin ⁶⁾ 1 175 m²:n suuruinen varasto-osasto Ehrenströmintien sillan alaisesta varastosuojasta maaliskuun 1 p:stä 1954 helmikuun 28 p:ään 1959 vuokramaksusta, joka on riippuvainen mainitun osuusliikkeen Helsingin sataman kautta välittämän juustonviennin määrästä.

Betonisora Oy:lle vuokratun Länsisataman Jaalalaiturin 1 834 m²:n suuruisen varastoalueen J 2 vuokraoikeus merkittiin ⁷⁾ päättyneeksi ja vuokrattiin sama alue Oy. Rudus Ab:lle heinäkuun 1 p:stä 1953 alkaen 170 mk/m² (indeksi lokakuu 1951 = 100) vuosivuokrasta.

¹⁾ Sat.lk. 26. 5. 320 §. — ²⁾ S:n 30. 11. 667 §. — ³⁾ S:n 3. 3. 148 §. — ⁴⁾ S:n 17.8. 456 §. — ⁵⁾ S:n 14.9. 489 §. — ⁶⁾ S:n 7.12. 677 §. — ⁷⁾ S:n 29.6. 386 §.

Silinteri- ja Mäntähiomo Oy:n vuokraoikeutta Sirpalesaaresta vuokraamaansa telakka-rakennukseen päätettiin ¹⁾ pidentää entisin ehdoin syyskuun 16 p:nä 1952 päättyneestä vuokra-ajasta syyskuun 15 p:nä 1953. Samasta saaresta Oy. Telakka Ab:lle vuokratun telakka-alueen ja rakennusten vuokraoikeutta päätettiin ²⁾ pidentää kesäkuun 30 p:nä 1955 saakka entisin ehdoin.

Merihuolto Oy:n vuokrasopimus Katajanokan asemarakennuksesta vuokratusta toimitushuoneesta merkittiin ³⁾ päättyneeksi tammikuun 31 p:nä 1953.

Helsingin Huolinta Oy:lle Länsisataman B makasiinista vuokratun varasto-osaston vuokrasopimus merkittiin ⁴⁾ päättyneeksi huhtikuun 30 p:nä 1954 ja sama 235 m²:n suuruinen varastotila vuokrattiin John Nurminen Oy:lle toukokuun 1 p:stä 1954 alkaen 40 mk/m² kuukausivuokrasta.

Oy. Telko Ab. oikeutettiin ⁵⁾ sijoittamaan 1. 4. 1953 alkaen kolmen kuukauden irtisanomisajoin Länsisataman korttelissa n:o 256 ja 259 sijaitsevalle vuokra-alueelleen bensiniinjakelulaite säiliöineen 36 000 mk:n suuruudesta elinkustannusindeksiin (lokakuu 1951 = 100) sidotusta vuotuisesta korvauksesta.

Sörnäisten satamatyöntekijäin huoltorakennuksen ruokalanpito-oikeus siirrettiin ⁶⁾ rouva E. Mäkiseltä neiti H. Haloselle, jonka luovuttua ruokalanpito-oikeudesta se vuokrattiin ⁷⁾ rouva L. Jokelalle lokakuun 1 p:stä alkaen.

Länsisataman korttelissa n:o 270 sijaitsevien Oy. Edv. Björklund Ab:lle, Oy. Finnish Stevedores Ab:lle, Oy. Huolintakeskus Ab:lle, Ab. Stevedoring Oy:lle ja Oy. Åkerman Ab:lle vuokrattujen alueiden vuokraoikeudet päätettiin ⁸⁾ irtisanoa päättyviksi huhtikuun 30 p:nä 1954.

Teknikoille V. Grekille ja U. Lautiaiselle myönnettiin ⁹⁾ erinäisin ehdoin lupa nostaa uppopuita Vanhankaupunginlahden vesialueelta.

Kaupunginvaltuuston päätettyä helmikuun 11 p:nä peruuttaa 30. 8. 1950 tekemänsä päätöksen paikan luovuttamisesta Länsisatamaan ahtaajien toimesta rakennettavaa huoltorakennusta varten, todettiin ¹⁰⁾ rauenneeksi lautakunnan toukokuun 28 p:nä 1951 tekemä päätös alueen luovuttamisesta korttelista n:o 265 Länsisataman Ahtaustalo Oy:lle huoltorakennuksen ym. paikkana käytettäväksi.

Taksojen ja maksujen muutokset ja korotukset. Vesimaksut vahvistettiin ¹¹⁾ seuraaviksi: satamalaitoksen letkuilla annettu vesi 80 mk/m³ ja aluksen letkuilla annettu vesi 60 mk/m³. Käytettäessä vesiproomua ja satamahinaajaa vedenantoon peritään vedestä 80 mk/m³ sekä lisämaksuna kuljetuksesta ja pumppuamisesta 200 mk/m³. Sosiaaliministeriön hintaosaston vahvistettua korotetut maksut, päätettiin ¹²⁾ niitä soveltaa maaliskuun 1 p:stä 1953 alkaen.

Venepaikkojen maksut vahvistettiin ¹³⁾ kesäkaudesta 1953 lähtien toistaiseksi samoiksi kuin oli voimassa edellisenä vuonna, nimittäin: peräpaalullisesta paikasta 1 500 mk ja peräpaaluttomasta paikasta 1 000 mk. Rekisteröimismaksu vahvistettiin 100 mk:ksi veneeltä, jota maksua ei kannettu niiltä, jotka lunastivat venepaikan kaupungin venelaiturista.

Kalastuksesta Helsingin kaupunkiin kuuluvilla, kaupungin omistamilla vesialueilla kannettavat maksut vahvistettiin ¹⁴⁾ kesäkaudeksi 1953 samoiksi kuin edellisenä vuonna, nimittäin: nuotta ja isorysä 2 000 mk, silakkaverkko, verkko ja tavallinen rysä 200 mk, koukut sadalta 200 mk, katiska 300 mk, vetouistin 200 mk ja heittouistin 400 mk.

Ardelt-autonosturien taksa vahvistettiin ¹⁵⁾ seuraavaksi: kappaletavarasta kannetaan 1 000 mk enintään 3 tonnin nostosta ja 1 200 mk yli 3 tonnin nostosta. Hiilestä ja muusta joukkotavarasta kannetaan 45 mk tonnilta ja koksista 60 mk tonnilta. Ardelt-autonostureita vuokrattaessa muuhun kuin satamaliikenteen tarpeisiin kannetaan nosturin käytöstä korvauksena 1 750 mk tonnilta. — Samalla vahvistettiin Jones-autonosturien käyttökorvaukseksi 900 mk tonnilta autonostureita ulkopuoliseen käyttöön luovutettaessa.

Kompassintarkistuslaitteiden käyttötaksa päätettiin ¹⁶⁾ vahvistaa seuraavaksi: aluksesta, joka on vetomäärältään alle 400 nettorekisteritonnia 500 mk, 400—800 nettorekisteritonnia 1 000 mk, 800—2 000 nettorekisteritonnia 2 000 mk ja yli 2 000 nettorekisteritonnia 3 000 mk.

¹⁾ Sat.lk. 338 §. — ²⁾ S:n 12.6. 357 §. — ³⁾ S:n 19.1. 27 §. — ⁴⁾ S:n 9.11. 601 §. — ⁵⁾ S:n 16.2. 101 §. — ⁶⁾ S:n 19.1. 29 §. — ⁷⁾ S:n 26.10. 576 §. — ⁸⁾ S:n 26.10. 572 §. — ⁹⁾ S:n 13.4. 205 §. — ¹⁰⁾ S:n 2.3. 130 §. ¹¹⁾ S:n 19.1. 49 §. — ¹²⁾ S:n 16.2. 93 §. — ¹³⁾ S:n 30.3. 182 §. — ¹⁴⁾ S:n 30. 3. 183 §. — ¹⁵⁾ S:n 9.11. 608 §. ¹⁶⁾ S:n 21.12. 707 §.

Lautakunnan tekemästä ¹⁾ esityksestä kaupunginvaltuusto marraskuun 11 p:nä päätti, että sisäasiainministeriön 8. 8. 1924 vahvistamassa satamamaksutariffissa määrättyt maksut kannetaan 1. 1. 1954 alkaen 10-kertaisina. Sisäasiainministeriö vahvisti kaupunginvaltuuston päätöksen joulukuun 17 p:nä.

Esityksiä tehtiin kaupunginhallitukselle seuraavista asioista, jotka koskivat: kalastamista Suomenlinnan linnoituspiirissä ²⁾; Herttoniemen satamakonttorin virkahuoneen suurentamista ³⁾; mereen putoamisesta aiheutuneiden vahinkojen korvaamista aputyöntekijä E. Ruusulle ⁴⁾; kaluston hankintaa ja uuden virkahuoneiston sisustamista varten osoitettujen määrärahojen siirtämistä käytettäväksi kertomusvuonna ⁵⁾; ylitysoikeuden anomista eräille v:n 1952 tileille ⁶⁾; lisämäärärahojen anomista palkka- ja eläketileille ⁷⁾; satamatyöntekijäin huoltorakennuksen rakentamista Länsisatamaan ⁸⁾; aluksille myytävän veden hinnan korottamista ⁹⁾; satamarakennusosaston muuttoa Eteläranta 10:een ¹⁰⁾; Herttoniemen radan laitteisiin liittyviä parannuksia ¹¹⁾; Vaasan Höyrymyllyn oikeuttamista jatkamaan Munkkisaaren Myllyn viereisiä raiteita ¹²⁾; työttömyystöinä suoritettavia rakennus- ja louhintatöitä ¹³⁾; Ehrenströmintien sillan alaisen makasiinin pääpiirustuksia ¹⁴⁾; alueen vuokraamista Valtion Viljavarastolle ¹⁵⁾; työttömyystöiden järjestämistä ¹⁶⁾; Kulosaaren sillan Sörnäisten liittymistien sillan rakentamista ¹⁷⁾; matkustajapaviljonkirakennuksen virallista luovuttamista tullilaitoksen käytettäväksi ¹⁸⁾; Katajanokan vientivarastorakennuksen rakentamista ja raideyhteyksiä ¹⁹⁾; avoimna olevan satamajohtajan viran hoitamista ²⁰⁾; vartiotupien rakentamista satamapoliisille ²¹⁾; satamalauteakunnan käytettäväksi varattujen rakennusmäärärahojen jakamista ²²⁾; lykkäyksen saamista tilinpäätöksen valmistumiseen ²³⁾; työttömyystöinä suoritettavia viemäri- ja vesijohtotöitä ²⁴⁾; satamaomaisuuden pääoma-arvon vahvistamista ²⁵⁾; Eteläsataman vanhan matkustajapaviljongin purkamista sekä väliaikaisen tarkastamorakennuksen muuttamista varasto-suojaksi ²⁶⁾; kurssimaksun suorittamista eräiden viranhaltijain puolesta ja palkallisen loman myöntämistä ²⁷⁾; radiosuuntimislaitteiden tarkistuspoijun sijoittamista Lauttasaa-renselälle ²⁸⁾; varastorakennus n:o 8:n myymistä huutokaupalla purettavaksi ²⁹⁾; kastuneiden kellojen korjauskustannusten korvaamista eräille työntekijöille ³⁰⁾; Katajanokalle sijoitettavan vaunuvaaran ja kuormausprofiilin paikkaa ³¹⁾; eräiden satamarakennusosaston insinöörinvirkojen haettavaksi julistamista omin palkkavaatimuksin ³²⁾; satamajohtaja K. W. Hopulle maksettavaa vuosilomakorvausta ja satamarakennuspäällikkö B. G. O. Backbergille suoritettavaa korvausta pitämättä jääneestä vuosilomasta ³³⁾; rakennustoimikunnan täydentämistä ³⁴⁾; Länsisataman D-makasiinin myymistä ³⁵⁾; Yleisen talletusmakasiinin prokuravaltuuden antamista satamajohtaja K. Eirolle ³⁶⁾; Herttoniemen satamatarkastajan virka-asuntoa ³⁷⁾; Oy. Union-Öljy Ab:lle Hietalahdenrannasta vuokratun moottoripolttoaineiden jakeluaseman muuttamista huoltoasemaksi ³⁸⁾; eräiden satamalaitoksen tileille merkittyjen määrärahojen ylittämistä ³⁹⁾; Kulosaaren sillan teräsrakenteiden hankinnasta käytäviä neuvotteluja ⁴⁰⁾; talousarvioehdotusta vuodeksi 1954 ⁴¹⁾; talousarvion 21. ja 22. pääluokkiin ehdotettuja määrärahoja ⁴²⁾; mainontaa varten varattun määrärahan käyttämistä ⁴³⁾; Eteläsataman huoltorakennuksen rakennusajan pidentämistä ⁴⁴⁾; 1954—56 rakennusohjelman tarkistamista ⁴⁵⁾; Oy. Semptalin Ab:n anomusta Herttoniemen öljysataman raiteesta erkanevan raiteen rakentamisluvan saamiseksi ⁴⁶⁾; lahonehkäisykursseille osallistumista ⁴⁷⁾; tulenarkojen aineiden säilytystilan järjestämistä Länsisatamaan ⁴⁸⁾; Länsisataman Hietasaarenkadun raiteiden järjestelyä ⁴⁹⁾; satamamaksujen korottamista ⁵⁰⁾; Ehrenströmintien siltavaraston pohjoisosan piirustuksia ⁵¹⁾; työnjohtajien jatkokoulutusta ⁵²⁾; työmaalla sattuneen vaurion korvaamista autoilija O. Sundbergille ⁵³⁾; Eteläsataman Lyypekin laiturilla sijaitsevan katoksen purka-

¹⁾ Sat.lk. 26.10. 578 §. — ²⁾ S:n 19.1. 22 §. — ³⁾ S:n 19.1. 26 §. — ⁴⁾ S:n 19.1. 32 §. — ⁵⁾ S:n 19.1. 34 §. — ⁶⁾ S:n 19.1. 35 §. 2.2. 63 §. — ⁷⁾ S:n 19.1. 36 §. — ⁸⁾ S:n 19.1. 47 §. — ⁹⁾ S:n 19.1. 49 §. — ¹⁰⁾ S:n 19.1. 51 §. — ¹¹⁾ S:n 2.2. 66 §. — ¹²⁾ S:n 2.2. 75 §. — ¹³⁾ S:n 2.2. 76 §. — ¹⁴⁾ S:n 9.2. 79 §. — ¹⁵⁾ S:n 9.2. 81 §. — ¹⁶⁾ S:n 9.2. 84 §. — ¹⁷⁾ S:n 16.2. 107 §. — ¹⁸⁾ S:n 16.2. 108 §. — ¹⁹⁾ S:n 16.2. 111 §. — ²⁰⁾ S:n 16.2. 115 §. — ²¹⁾ S:n 2.3. 123 §. — ²²⁾ S:n 2.3. 129 §. — ²³⁾ S:n 2.3. 142 §. — ²⁴⁾ S:n 2.3. 145 §. — ²⁵⁾ S:n 16.3. 156 §. — ²⁶⁾ S:n 16.3. 158 §. — ²⁷⁾ S:n 30.3. 194 §. 11.5. 279 §. 26.10. 586 §. 9.11. 615 §. 23.11. 639 §. — ²⁸⁾ S:n 13.4. 208 §. — ²⁹⁾ S:n 11.5. 276 §. — ³⁰⁾ S:n 11.5. 280 §. 29.6. 375 §. 12.10. 543 §. 23.11. 638 §. — ³¹⁾ S:n 11.5. 289 §. — ³²⁾ S:n 26.5. 303 §. — ³³⁾ S:n 26.5. 306 §. — ³⁴⁾ S:n 12.6. 358 §. — ³⁵⁾ S:n 29.6. 376 §. — ³⁶⁾ S:n 29.6. 387 §. — ³⁷⁾ S:n 17.8. 424 §. — ³⁸⁾ S:n 17.8. 432 §. — ³⁹⁾ S:n 27.4. 262 §. 11.5. 288 §. 17.8. 453 §. 23.11. 640 §. — ⁴⁰⁾ S:n 20.8. 460 §. — ⁴¹⁾ S:n 2.9. 482 §. — ⁴²⁾ S:n 17.9. 496 §. — ⁴³⁾ S:n 28.9. 513 §. — ⁴⁴⁾ S:n 28.9. 520 §. — ⁴⁵⁾ S:n 12.10. 529 §. — ⁴⁶⁾ S:n 12.10. 539 §. — ⁴⁷⁾ S:n 12.10. 544 §. — ⁴⁸⁾ S:n 26.10. 571 §. — ⁴⁹⁾ S:n 26.10. 572 §. — ⁵⁰⁾ S:n 26.10. 578 §. — ⁵¹⁾ S:n 26.10. 585 §. — ⁵²⁾ S:n 26.10. 587 §. — ⁵³⁾ S:n 9.11. 597 §.

mista ¹⁾; Leppäsuon raide- ja viemäritöiden suorittamista työttömyystöinä ²⁾; Sörnäisten Rantatieltä Suvilahteen suistavan viemärin rakentamista ³⁾; Ruoholahden varastorakennustonttien vuokraehtojen muuttamista ⁴⁾; määrärahojen siirtoa ⁵⁾; laiturien sähköjohtojen kustannusten suorittamista ⁶⁾; nosturien hankintaa varten osoitettujen määrärahojen käyttämisestä talousarvion perusteluista poiketen ⁷⁾; nosturi-insinööri A. E. Lagerqvistin lähettämistä virkamatkalle Saksaan ⁸⁾; varastoalueen vuokraamista Hernesaarelta Valtameri Oy:lle ⁹⁾; Katajanokalla sijaitsevien kompassintarkistuspaalujen kunnostamista ¹⁰⁾; eräiden tarpeettomiksi osoittautuneiden puulaiturien purkamista ¹¹⁾; alueen vuokraamista Suomen Kaapelitehdas Oy:lle Salmisaaresta ¹²⁾; tulipalossa tuhoutuneen omaisuuden poistamista kirjoista ja korvaamista ¹³⁾; Silta ja Satama Oy. nimisen rakennusliikkeen käyttämistä työttömyystyön suorittamiseen ¹⁴⁾.

P a l k k a l a u t a k u n n a l l e tehtiin esityksiä asioista, jotka koskivat: satamarakennuspäällikkö B. G. O. Backbergin oikeuttamista pitämään sivutointa ¹⁵⁾; jatkettua sairausloman myöntämistä rahastaja L. R. Bergmanille ¹⁶⁾; määrärahan myöntämistä sairauslomasijaisen palkkaamiseksi kanslisti H. A. Hytösen sairausloman ajaksi ¹⁷⁾; apulaisjohtaja T. V. J. Teräksen oikeuttamista pitämään sivutointa ¹⁸⁾; arkipyhinä tehdyn työn korvaamista varastoimis- ja laiturihuolto-osaston palveluksessa oleville ¹⁹⁾; palkallisen virkavapauden myöntämistä rakennusmestari M. J. Liljalle ²⁰⁾; jatkettua sairausloman myöntämistä tavarankeräksijä N. Ahlstedtille ²¹⁾; työnjohtajien jatkokoulutusta ²²⁾.

Y l e i s t e n t ö i d e n l a u t a k u n n a l l e tehtiin ²³⁾ esitys Länsisataman satamatyöntekijäin huoltorakennuksen lisärakennuspiirustusten muuttamisesta.

Lausuntoja annettiin kertomusvuonna yhteensä 74, joista kaupunginhallitukselle 66, kiinteistölautakunnalle 4 ja yhteensä 4 muille viranomaisille.

K a u p u n g i n h a l l i t u k s e l l e annettiin seuraavat lausunnot asioista, jotka koskivat: aloitetoimikunnan jäseniä vuodeksi 1953 ²⁴⁾; Kulosaaren sillan vanhan osan korjaamista ²⁵⁾; Länsisatamaan rakennettavaa satamatyöntekijäin huoltorakennusta ²⁶⁾; työttömyystöiden järjestämistä ²⁷⁾; Katajanokan yleisen talletusvaraston tilojen käyttöä ²⁸⁾; sillan rakentamista Mustikkamaalle Hopeasalmen kohdalla ²⁹⁾; ylitysoikeuksien myöntämistä rakennusmäärärahoihin työllisyyden ylläpitämiseksi ³⁰⁾; satamajohtajan viran täyttämistä ³¹⁾; kalasataman siirtämistä Verkkosaaresta ³²⁾; varoitusmerkin hankkimista satamaradan ylikäytävälle Lautatarhankadulla ³³⁾; pesulautojen hankkimista ja venelaiturin rakentamista Laajasaloon ³⁴⁾; töiden varaamista rakennusliikkeiden töistä vapautuville työntekijöille ³⁵⁾; venelaiturin rakentamista Kuusisaareen ³⁶⁾; akordin myöntämistä B. Lucander & Co Oy:lle ³⁷⁾; Kulosaaren sillan Sörnäisten puoleisen liitostien ja Sörnäisten niemien raiteiston järjestelyä ³⁸⁾; tilapäis ajoissa käytettäviä kuorma-autoja ³⁹⁾; Kulosaaren sillan liikennekuormituksen lisäämistä ⁴⁰⁾; kaupungin huomattavimpien rakennus- ja suunnittelutöiden selostusten julkaisemista ⁴¹⁾; kotimaisen tuotannon suosimista kaupungin hankinnoissa ⁴²⁾; työttömyystöiden palkkoja ja luottamusmiehen asettamista ⁴³⁾; traktorin kuljettamista Lauttasaaren siltaa myöten ⁴⁴⁾; Kulosaaren sillan rakennustöiden suorittamista ⁴⁵⁾; Kulosaaren sillalla tapahtunutta autovauriota ⁴⁶⁾; Länsisataman aitausta ja lisähuonetilojen hankkimista IV tullikamarille ⁴⁷⁾; satamajohtajan viran täyttämistä ⁴⁸⁾; turvalaitteiden sijoittamista Herttoniemen radan sekä Linnanrakentajantien ja Porvoontien tasoristeyksiin ⁴⁹⁾; Aero Oy:n valitusta liikennemaksun palauttamista koskevasta päätöksestä ⁵⁰⁾; Vakuutus Oy. Pohjolan ja Vakuutus Oy. Tarmon valituksia korvausanomus- tansa hylkäämistä koskevista päätöksistä ⁵¹⁾; Lauttasaaren sillan leventämistä ⁵²⁾; Länsisataman huoltorakennuksen luonnospiirustuksia ⁵³⁾; Oy. Telakka Ab:n osakekannan myyntitarjousta ⁵⁴⁾; satamalaitoksen uuden virkahuoneiston valaisimien hankintaan ja

¹⁾ Sat.lk. 9.11. 602 §. — ²⁾ S:n 23.11. 619 §. — ³⁾ S:n 23.11. 628 §. — ⁴⁾ S:n 23.11. 632 §. — ⁵⁾ S:n 23.11. 641 §. — ⁶⁾ S:n 7.12. 678 §. — ⁷⁾ S:n 7.12. 688 §. — ⁸⁾ S:n 21.12. 732 §. — ⁹⁾ S:n 21.12. 704 §. — ¹⁰⁾ S:n 21.12. 707 §. — ¹¹⁾ S:n 21.12. 716 §. — ¹²⁾ S:n 21.12. 730 §. — ¹³⁾ S:n 31.8. 472 §. 12.10. 554 §. 30.12. 745 §. — ¹⁴⁾ S:n 30.12. 747 §. — ¹⁵⁾ S:n 19.1. 24 §. — ¹⁶⁾ S:n 19.1. 33 §. — ¹⁷⁾ S:n 2.2. 64 §. — ¹⁸⁾ S:n 16.2. 114 §. 23.11. 637 §. — ¹⁹⁾ S:n 30.3. 196 §. — ²⁰⁾ S:n 11.5. 279 §. — ²¹⁾ S:n 29.5. 327 §. — ²²⁾ S:n 26.10. 587 §. — ²³⁾ S:n 26.10. 572 §. — ²⁴⁾ S:n 19. 1. 11 §. — ²⁵⁾ S:n 19.1. 18 §. — ²⁶⁾ S:n 19.1. 47 §. — ²⁷⁾ S:n 19.1. 48 §. — ²⁸⁾ S:n 19.1. 50 §. — ²⁹⁾ S:n 2.2. 65 §. — ³⁰⁾ S:n 9.2. 83 §. — ³¹⁾ S:n 9.2. 85 §. — ³²⁾ S:n 16.2. 94 §. — ³³⁾ S:n 16.2. 97 §. — ³⁴⁾ S:n 2.3. 128 §. — ³⁵⁾ S:n 2.3. 144 §. — ³⁶⁾ S:n 16.3. 172 §. — ³⁷⁾ S:n 16.3. 175 §. — ³⁸⁾ S:n 30.3. 181 §. — ³⁹⁾ S:n 30.3. 184 §. — ⁴⁰⁾ S:n 30.3. 195 §. — ⁴¹⁾ S:n 13.4. 203 §. — ⁴²⁾ S:n 13.4. 204 §. — ⁴³⁾ S:n 13.4. 207 §. — ⁴⁴⁾ S:n 13.4. 218 §. — ⁴⁵⁾ S:n 27.4. 232 §. — ⁴⁶⁾ S:n 27.4. 251 §. — ⁴⁷⁾ S:n 27.4. 264 §. — ⁴⁸⁾ S:n 27.4. 270 §. — ⁴⁹⁾ S:n 11.5. 281 §. — ⁵⁰⁾ S:n 26.5. 296 §. — ⁵¹⁾ S:n 26.5. 298 ja 299 §. — ⁵²⁾ S:n 26.5. 301 §. — ⁵³⁾ S:n 26.5. 320 §. — ⁵⁴⁾ S:n 8.6. 338 §.

asennukseen myönnettyjen määrärahojen riittämättömyyttä¹⁾; Laajasalon Hälvikin pesulautan paikkaa²⁾; satamarakennusosaston entisen virkahuoneiston käyttöä³⁾; Kulosaaren sillan liikennejärjestyksiä⁴⁾; Kulosaaren sillan Sörnäisten liittymistien sillan rakentamislupaa⁵⁾; Pohjoissataman moottorivenelaiturin luona olevan kentän järjestämistä⁶⁾; talorakennustöiden kustannusten alentamista selvittämään asetetun komitean mietintöä⁷⁾; Katajanokan vientivarastorakennuksen raideyhteyksien järjestelyä⁸⁾; töiden varaamista satamatyöntekijöille ja ahtaustöiden suorittamista kaupungin toimesta⁹⁾; Herttoniemen radan parannuksia¹⁰⁾; Suvilahden uuden koksivarastoalueen kunnostamista¹¹⁾; revisiotoimiston kertomusta v:lta 1952¹²⁾; lisäraiteen rakentamista Herttoniemen öljysatamaan¹³⁾; satamarakennusosaston rakennusmestarin virkojen vakinaistamista¹⁴⁾; alueen vuokraamista Paraisten Kalkkivuori Oy:lle¹⁵⁾; kaupungin hankintojen järjestämistä¹⁶⁾; Sörnäisten niemen raiteiston järjestelyä ja tarpeellisen alueen saantia¹⁷⁾; Ehrenströmintien sillan alaisen varaston pääpiirustuksia¹⁸⁾; Kyläsaaren pesulautalla sattuneen tapaturman korvaamista¹⁹⁾; alueen varaamista Paraisten Kalkkivuori Oy:lle Länsisatamasta²⁰⁾; kaupungin yleisten töiden tehostamista²¹⁾; kaupungin autonkuljettajien ajokortin uusimismaksun suorittamista kaupungin varoista²²⁾; Kulosaaren sillan Sörnäisten puoleisen liitostien ja Sörnäisten niemen raiteiston rakentamisesta aiheutuvia järjestelyjä²³⁾; öljyvarastoalueen vuokraamista Laajasalosta Suomalainen Gulf Oil Co Oy:lle²⁴⁾; raiteiden rakentamista Herttoniemen 65. raidekujaan.²⁵⁾; Kulosaaren Mäntysaarenrinteen laiturin kunnostamista²⁶⁾; Katajanokan ratapihan valaistusta²⁷⁾; satamarakennuspäällikkö B. G. O. Backbergin tekemiä valituksia satamalautekunnan päätösten johdosta²⁸⁾; työkaluston ja -koneiston hankkimissuunnitelman laatimista²⁹⁾; kalastussääntökomitean ehdotuksia³⁰⁾; pysäköimispaikan järjestämistä Eteläsataman vanhan tullipaviljongin paikalle³¹⁾; kalan tukkumyyntipaikan säilyttämistä Eteläsatamassa³²⁾; sora- ja hiekkatarpeen tyydyttämistä³³⁾.

Kiinteistölautekunnalle annettiin seuraavat lausunnot asioista, jotka koskivat: alueen vuokraamista Herttoniemen öljysatamasta Öljyteollisuus Oy:lle³⁴⁾; alueen vuokraamista Bensiininkuluttajain Oy:lle Herttoniemen öljysatamasta³⁵⁾; uuden majapaikan osoittamista Helsingfors Segelklubb nimiselle purjehdusseuralle³⁶⁾; lisäalueen vuokraamista Herttoniemen öljysatamasta Oy. Skanoil Ab:lle³⁷⁾.

Maistraatille annettiin seuraavat lausunnot asioista, jotka koskivat: bensiinijakelulaitteen sijoittamista Oy. Telko Ab:n vuokra-alueelle Länsisatamaan³⁸⁾; ja Lauttasaarenkadun länsipäässä olevan pistoraitteen käyttöä³⁹⁾.

Kaupunginlakimiehelle annettiin⁴⁰⁾ lausunto korvauksen suorittamisesta Kulosaaren sillalla sattuneesta autovauriosta.

Suomen Satamaliitolle annettiin⁴¹⁾ lausunto satamajärjestyssäännön uudistamisesta.

Jaoston käsittelemät asiat. Kertomusvuoden aikana jaosto teki seuraavat vuokrasopimukset:

Vuokraaja	Alue	Pinta-ala m ²	Vuokrakausi	Indeksilukua 1000 vastaava perusvuokra vuodessa mk/m ²	Päätös
Ab. Edv. Björklund Oy.	Länsisataman liikenne- alue	40	1. 4. 1953 alk. 3 kk. irtis.	15	2. 3. 9 §
T:mi Ludvig Hellgren	Länsisataman kortt. n:o 254	2 559	1. 4. 1953 alk. 3 kk. irtis.	14	30. 3. 19 §
Oy. Atkinson Ab.	Länsisataman alue V 12	3 565	1. 4. 1953 alk.	14	30. 3. 20 §

¹⁾ Sat.lk. 29.6. 381 §. — ²⁾ S:n 29.6. 392 §. — ³⁾ S:n 29.6. 398 §. — ⁴⁾ S:n 3.7. 403 §. — ⁵⁾ S:n 11.8. 408 §. — ⁶⁾ S:n 17.8. 426 §. — ⁷⁾ S:n 17.8. 428 §. — ⁸⁾ S:n 17.8. 429 §. — ⁹⁾ S:n 17.8. 430 §. — ¹⁰⁾ S:n 17.8. 431 §. — ¹¹⁾ S:n 20.8. 461 §. — ¹²⁾ S:n 31.8. 469 §. — ¹³⁾ S:n 31.8. 471 §. — ¹⁴⁾ S:n 14.9. 485 §. — ¹⁵⁾ S:n 7.10. 525 §. — ¹⁶⁾ S:n 12.10. 534 §. — ¹⁷⁾ S:n 12.10. 537 §. — ¹⁸⁾ S:n 12.10. 553 §. — ¹⁹⁾ S:n 12.10. 555 §. — ²⁰⁾ S:n 12.10. 556 §. — ²¹⁾ S:n 26.10. 567 §. — ²²⁾ S:n 26.10. 568 §. — ²³⁾ S:n 9.11. 600 §. — ²⁴⁾ S:n 23.11. 624 §. — ²⁵⁾ S:n 23.11. 625 §. — ²⁶⁾ S:n 23.11. 626 §. — ²⁷⁾ S:n 23.11. 627 §. — ²⁸⁾ S:n 17.8. 434 §. — ²⁹⁾ S:n 23.11. 623 §. — ³⁰⁾ S:n 7.12. 670 §. — ³¹⁾ S:n 21.12. 701 §. — ³²⁾ S:n 21.12. 705 §. — ³³⁾ S:n 21.12. 728 §. — ³⁴⁾ S:n 16.2. 98 §. — ³⁵⁾ S:n 16.3. 159 §. — ³⁶⁾ S:n 17.8. 442 §. — ³⁷⁾ S:n 31.8. 470 §. — ³⁸⁾ S:n 16.2. 101 §. — ³⁹⁾ S:n 26.5. 300 §. — ⁴⁰⁾ S:n 27.4. 251 §. — ⁴¹⁾ S:n 9.11. 598 §.

Vuokraaja	Alue	Pinta-ala m ²	Vuokraus- kausi	Indeksilukua 1000 vastaava perusvuokra vuodessa mk/m ²	Päätös
John Nurminen Oy.	Ruoholahden alue n:o 52	1 200	3 kk. irtis. 1. 4. 1953 alk.	15	30. 3. 30 §
Kalastajain Oy.	Verkkosaaren alue	468	3 kk. irtis. 1. 11. 1953 alk.	8	26. 10. 61 §
J. G. Wickström Oy.	Verkkosaaren alue	442	6 kk. irtis. 1. 11. 1953 alk. 6 kk. irtis.	8	26. 10. 62 §

Oy. John Dahlbergin anomus varastotilan varaamisesta Sörnäisten hiilisatamasta ei tällä kertaa aiheuttanut toimenpidettä ¹⁾. Oy. Atkinson Ab:n ja Jätekeskus Oy:n yhteisestä anomuksesta päätettiin ²⁾ ensinmainitun yhtiön Länsisataman varastoalueeseen V 10 liittää 80 m²:n suuruinen osa viimeksimainitun yhtiön alueesta V 12.

Kertomusvuoden aikana irtisanottiin päättyviksi jäljempänä mainitut vuokrasopimukset.

Vuokraaja	Alue	Vuokraoi- keus päättyi	Päätös
Sähkölaitos	Sörnäisten laiturialue	31. 12. 1952	2. 2. 5 §
Asfaltti Oy. Lemminkäinen	Ruoholahden varastoalueet n:o 32 ja 33	28. 2. 1953	2. 2. 6 §
Hiili ja Koksi Oy.	Länsisataman kortti n:o 254	31. 3. 1953	30. 3. 18 §
Kaasulaitos	Verkkosaaren neljä eri varastoaluetta	30. 6. 1953	8. 6. 43 §
Palolaitos	Ruoholahden varastoalue n:o 6 b	31. 12. 1953	17. 8. 48 §
Suomi-Filmi Oy.	Munkkisaaren 55 m ² :n alue	20. 11. 1953	17. 8. 51 §
John Nurminen Oy.	Ruoholahden alue n:o 52	30. 9. 1953	28. 9. 53 §
Helsingin Puhelinyhdistys	Puhelinkioskin alue Eteläsatamassa	31. 12. 1953	7. 12. 66 §
Valtameri Oy.	Sörnäisten varastoalue n:o 4	30. 4. 1954	7. 12. 68 §
Puutavara- ja polttoainetoimisto	Verkkosaaren varastoalue	»	»
Oy. Esso Ab.	Sörnäisten varastoalue n:o 10	»	»
Aug. Eklöf Ab.	Sörnäisten varastoalue n:o 13	15. 6. 1954	»
Oy. Shell Ab.	Verkkosaaren alue	»	»

Oy. Esso Ab:n Merisataman moottoripolttoaineen jakelupaikan vuokraehtoja muutettiin ³⁾ siten, että jakelupaikalla saadaan myydä polttoaineita ainoastaan moottoriveneille sekä että jakelupaikan vuokrana kannetaan 30 000 mk ensimmäiseltä ja 20 000 mk toiselta jakelulaitteelta indeksikorotuksin.

Vuokraoikeuksien siirrot. Hiili ja Koksi Oy:n vuokraoikeudet kahdeksaan eri Länsisataman alueeseen siirrettiin ⁴⁾ Oy. G.H.H. Ab:lle.

Rakennusten ja varastotilojen vuokraukset. Oy. Merikiito Ab:lle vuokrattiin ⁵⁾ Katajanokan uudesta asemarakennuksesta huone n:o 3 14 400 mk:n kuukausivuokrasta 3 kk:n irtisanomisajoin. Tupakkatehdas Fennian vuokraoikeus Katajanokan varastorakennuksen n:o 6:n varastotilaan merkittiin päättyväksi ⁶⁾ 28. 2. sekä vuokrattiin sanottu varasto-tila 1. 3. alkaen Suomen Tupakka Oy:lle aikaisemman sopimuksen vuokraehdoin. Tilastollisen päätoimiston vuokraoikeus tullikamari I:n ullakolta vuokrattuun varastotilaan merkittiin ⁷⁾ irtisanotuksi päättymään 31. 3. Kansainvälinen Kuljetus Oy:lle Katajanokan yleisen talletusvaraston rakennuksen 155 m²:n suuruisen varasto-osaston vuokraoikeus merkittiin päättyväksi ⁸⁾ 31. 3. sekä vuokrattiin yhtiölle 1. 4. alkaen samasta rakennuksesta 204 m²:n suuruinen varasto-osasto 100 mk/m² kuukausivuokrasta aikaisemman sopimuksen ehdoin. Ravintoloitsijain Keskusvarasto Oy:n Katajanokan yleisen talletusvaraston rakennuksesta vuokratun 400 m²:n suuruisen varastotilan vuokraoikeus merkittiin ⁹⁾ päättyväksi 15. 4. Kuljetusliike S. E. Mäkisen anomus saada vuokralle Katajanokan entisen tavara-aseman rakennus autotavara-asemana käytettäväksi evättiin toistaiseksi ¹⁰⁾.

Erinäisien oikeuksien myöntäminen. Betonisora Oy:lle myönnettiin ¹¹⁾ oikeus sijoittaa

¹⁾ Jaosto 28.9. 55 §. — ²⁾ S:n 7.12. 67 §. — ³⁾ S:n 2.2. 3 §. — ⁴⁾ S:n 28. 9. 54 §. — ⁵⁾ S:n 2.3. 8 §. — ⁶⁾ S:n 2.3. 15 §. — ⁷⁾ S:n 30.3. 21 §. — ⁸⁾ S:n 30.3. 26 §. — ⁹⁾ S:n 26.5. 34 §. — ¹⁰⁾ S:n 17.8. 49 §. — ¹¹⁾ S:n 30.8. 28 §.

nosturi raiteineen Länsisataman vuokra-alueelle J 2. Oy. Sight-Seeing Ab. oikeutettiin¹⁾ pitämään kesän 1953 lipunmyyntikioskia kiertomatka-alusten lähtöpaikalla Kauppatorin rannassa 10 000 mk:n korvauksesta. Herra V. Blomqvist ym. oikeutettiin eristämään Huopalahden venelaituri porttirakennelmalla²⁾. Kalastaja S. Westman oikeutettiin pitämään kalastusvälinekojua Sirpalesaaressa 1. 7. alkaen 1 kk:n irtisanomisehdoin 100 markan vuotuisesta korvauksesta³⁾. Oy. Esso Ab. oikeutettiin pitämään Eteläsataman pohjoisella laiturihaarakkeella purjehduskautena 1953 nestemäisen polttoaineen jakelulaitteet 71 600 mk:n korvauksesta⁴⁾. Rouva A. Lindströmin oikeus harjoittaa virvokkeiden myyntiä Katajanokan satamatyöntekijöille merkittiin⁵⁾ päättyneeksi 30. 4. sekä myönnettiin sama oikeus entisen sopimuksen ehdoin rouva E. Koskelle 1. 5. alkaen.

Laiturihuoltotoiminnasta aiheutuneet korvaukset. Laiturihuollon vastuulla olleista, puuttumaan jääneistä tavaroista päätettiin suorittaa tavarain omistajille korvauksia seuraavat määrät: Rautakonttori Oy:lle 8 455 mk⁶⁾, Helsingin Yliopistolle 94 133 mk⁷⁾, Helsingin I tullikamarille 2 211 mk sekä 57 855 mk⁸⁾, Albin Kemppi Oy:lle 16 852 mk⁹⁾, Vesi ja Lämpö Oy:lle 13 563 mk¹⁰⁾, Oy. H. Elmgren & Co Ab:lle 2 476 mk¹¹⁾, Suomen Osuuskauppojen Keskuskunnalle 8 888 mk¹²⁾, ja Tukkukauppojen Oy:lle 77 144 mk¹³⁾. Vakuutusyhtiö Tarmon¹⁴⁾ ja Vakuutus Oy. Pohjolan¹⁵⁾ takautumisoikeuden perusteella tekemät korvausanomukset hylättiin.

Edellämainittujen jaoston käsittelemien korvausasiain lisäksi lautakunta päätti suorittaa korvauksia seuraavasti: Suomen Osuuskauppojen Keskuskunnalle 5 693 mk¹⁶⁾, Vesi ja Lämpö Oy:lle 68 728 mk¹⁷⁾, Vesijohtoliike Huber Oy:lle 15 876 mk¹⁸⁾, Valmet Oy:lle 301 683 mk¹⁹⁾, Firestone Rengastukku Oy:lle 11 656 mk²⁰⁾, Helsingin IV tullikamarille 60 319 mk²¹⁾, Suomen Koneliike Oy:lle 120 000 mk²²⁾, Suomen Kaapelitehdas Oy:lle 16 778 mk²³⁾, Ab. Wilhelmsen Lines 752 mk²⁴⁾ ja Ab. Lars Krogus & Co Oy:lle 35 905 mk²⁵⁾.

Vakuutus Oy. Pohjolan takautumisoikeutensa perusteella tekemät korvausvaatimukset hylättiin²⁶⁾.

Hyväksytyt piirustukset. Jaosto hyväksyi omalta osaltaan kertomusvuoden aikana seuraavat rakennuspiirustukset: työnjohtajain A. Aleniuksen ja M. Kataisen Länsisataman vuokra-alueen hiekkasiilojen ja toimistorakennuksen²⁷⁾, Oy. John Nurmisen Ruoholahden varastoalueen n:o 52 varistorakennuksen²⁸⁾, Oy. Ford Ab:n Hernesaaren korttelin n:o 235 kahden varastosuojan²⁹⁾, Oy. Rudus Ab:n Hakaniemenrannan hiekkasilon³⁰⁾, Oy. Atkinson Ab:n Länsisataman varastosuojan³¹⁾, Oy. Ford Ab:n Hernesaaren tehdasarakennuksen muutoksen³²⁾, Oy. Lars Krogus & Co Ab:n Länsisataman korttelin n:o 264 varastosuojan³³⁾, Union-Öljy Oy:n Hietalahdenrannan huoltoaseman³⁴⁾, Valtion Viljavaraston Munkkisaaren viljavaraston³⁵⁾, Polttoaineosuuskunnan Länsisataman vuokra-alueen vajarakennuksen³⁶⁾, Kalastajain Oy:n Verkkosaaren alueen vajarakennuksen³⁷⁾.

Henkilökunta. Kaupunginvaltuusto myönsi kokouksessaan huhtikuun 14 p:nä satamajohtaja K. W. Hopulle eron virastaan helmikuun 2 p:stä lähtien. Satamajohtaja K. W. Hoppu määrättiin³⁸⁾ hoitamaan satamajohtajan virkaa, kunnes se täytetään. Määräys peruutettiin³⁹⁾ kesäkuun 1 p:stä alkaen.

Kansliaosasto. Toimistoapulainen H. I. K. Laine nimitettiin⁴⁰⁾ toimistoapulaisen virkaan elokuun 1 p:stä alkaen.

Kassa- ja tilivirasto. Osaston palveluksesta myönnettiin ero seuraaville: pääkassanhoitaja E. Ekblomille maaliskuun 1 p:stä⁴¹⁾ ja toimistoapulaiselle A. I. Toposelle elokuun 15 p:stä⁴²⁾.

Haettavina olleisiin virkoihin nimitettiin: vt. toimistoapulaiset P. T. Perttuli ja A. I. Toponen⁴³⁾ toimistoapulaisen virkoihin maaliskuun 1 p:stä, nuorempi kassanhoitaja T. Porkka⁴⁴⁾ pääkassanhoitajan virkaan huhtikuun 1 p:stä, toimistoapulainen B. K. Halla-

¹⁾ Jaosto 26.5. 33 §. — ²⁾ S:n 26. 5. 38 §. — ³⁾ S:n 8.6. 42 §. — ⁴⁾ S:n 8.6. 45 §. — ⁵⁾ S:n 26.5. 36 §. — ⁶⁾ S:n 2.3. 13 §. — ⁷⁾ S:n 2.3. 14 §. — ⁸⁾ S:n 2.3. 16 §, 26.10. 63 §. — ⁹⁾ S:n 30.3. 22 §. — ¹⁰⁾ S:n 30.3. 23 §. — ¹¹⁾ S:n 30.3. 24 §. — ¹²⁾ S:n 30.3. 25 §. — ¹³⁾ S:n 28.9. 59 §. — ¹⁴⁾ S:n 2.3. 11 §. — ¹⁵⁾ S:n 2.3. 12 §. — ¹⁶⁾ Sat.lk. 29.6. 382 §. — ¹⁷⁾ S:n 29.6. 383 §. — ¹⁸⁾ S:n 29.6. 384 §. — ¹⁹⁾ S:n 29.6. 385 §. — ²⁰⁾ S:n 9.11. 599 §. — ²¹⁾ S:n 21.12. 722 §. — ²²⁾ S:n 21. 12. 723 §. — ²³⁾ S:n 21.12. 724 §. — ²⁴⁾ S:n 21.12. 725 §. — ²⁵⁾ S:n 21.12. 727 §. — ²⁶⁾ S:n 3.2. 127 §, 21.12. 726 §. — ²⁷⁾ Jaosto 2.3. 10 §. — ²⁸⁾ S:n 30.3. 31 §. — ²⁹⁾ S:n 26.5. 37 §. — ³⁰⁾ S:n 26.5. 39 §. — ³¹⁾ S:n 26.5. 40 §. — ³²⁾ S:n 8.6. 44 §. — ³³⁾ S:n 17.8. 50 §. — ³⁴⁾ S:n 28.9. 56 §. — ³⁵⁾ S:n 28.9. 57 §. — ³⁶⁾ S:n 28.9. 58 §. — ³⁷⁾ S:n 26.10. 64 §. — ³⁸⁾ Sat.lk. 16.2. 115 §. — ³⁹⁾ S:n 29.5. 331 §. — ⁴⁰⁾ S:n 29.6. 369 §. — ⁴¹⁾ S:n 16.2. 113 §. — ⁴²⁾ S:n 17.8. 437 §. — ⁴³⁾ S:n 16.2. 99 §. — ⁴⁴⁾ S:n 30.3. 185 §.

vuos¹⁾ nuoremman kassanhoitajan virkaan heinäkuun 1 p:stä, vahtimestari P. K. A. Sulin²⁾ vahtimestarin virkaan, toimistoapulainen M. T. Tolamaa³⁾ toimistoapulaisen virkaan lokakuun 1 p:stä.

Satamakonttori. Haettavana olleisiin virkoihin nimitettiin: satamavalvoja A. N. Rapeli⁴⁾ satamatarkastajan virkaan maaliskuun 1 p:stä ja perämies K. H. Peräkylä⁵⁾ satamavalvojan virkaan.

Varastoimis- ja laiturihuolto-osasto. Kuoleman kautta poistuivat henkilökunnasta tavarankeritsijä N. Ahlstedt kesäkuun 8 p:nä, toimentaja E. J. Viitasaari kesäkuun 9 p:nä ja varastonesimies A. V. Koskinen heinäkuun 27 p:nä.

Osaston palveluksesta myönnettiin ero seuraaville: hissilaitoksen koneenhoitajalle E. E. Lappalaiselle⁶⁾ maaliskuun 1 p:stä ja lämpöjohtomekaanikko K. H. Frejborgille⁷⁾ marraskuun 16 p:stä.

Eläkkeelle siirtyivät seuraavat: toimentaja T. J. Liljefors⁸⁾ maaliskuun 1 p:stä, siivooja A. S. Aavameri⁹⁾ helmikuun 16 p:stä, hissilaitoksen koneenhoitaja E. Tossavainen¹⁰⁾ joulukuun 21 p:stä ja siivooja E. E. Tammelin¹¹⁾ tammikuun 1 p:stä 1954.

Haettavana olleeseen varastonesimiehen virkaan nimitettiin¹²⁾ apulaisesimies T. J. Klingberg tammikuun 1 p:stä 1954. Kahta toimistoapulaisen virkaa määrättiin¹³⁾ viransijaisina hoitamaan tp. toimentajat M. L. Hämäläinen ja R. S. Weckström tammikuun 1 p:stä 1954 alkaen. Varaston apulaisesimies T. J. Klingberg määrättiin¹⁴⁾ viransijaisena hoitamaan varastonesimiehen virkaa marraskuun 1 p:stä.

Satamarakennusosasto. Osaston palveluksesta myönnettiin¹⁵⁾ ero eläkkeelle siirtyneelle rakennusmestari F. E. Erikssonille kesäkuun 1 p:stä.

Haettavana olleisiin virkoihin nimitettiin: rakennusmestari O. A. Kuosma¹⁶⁾ 29. palkkaluokan piirtäjän virkaan toukokuun 1 p:stä, insinöörit R. I. Carling ja H. J. A. A. Lepämaa¹⁷⁾ 41. palkkaluokan insinöörin virkoihin kesäkuun 1 p:stä, rakennusmestari A. V. Snäck¹⁸⁾ 35. palkkaluokan rakennusmestarin virkaan elokuun 1 p:stä, vt. toimistoapulainen I. S. Turunen¹⁹⁾ 18. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan marraskuun 1 p:stä ja rakennusmestari H. H. Johansson²⁰⁾ 33. palkkaluokan rakennusmestarin virkaan tammikuun 1 p:stä 1954.

Piirtäjä T. A. Suominen irtisanottiin²¹⁾ virastaan.

Sairauslomat. Viranhaltijoille ja työsuhteessa oleville virkasäännön mukaisia sairauslomaetuja nauttiville myönnettiin sairauslomia kertomusvuoden kuluessa 272 tapauksessa. Sairauslomapäivien lukumäärä oli 4 907, joista 3 295 päivää täysin palkkaeduin, 1 453 ²/₃ palkkaeduin, 103 ¹/₂ palkkaeduin ja 56 päivää ilman palkkaa.

Satamalaitoksen palveluksessa oli joulukuun 31 p:nä yllämainittujen lisäksi, satamarakennusosaston työsuhteessa olevan henkilökunnan lisäksi, 24 työsuhteessa olevaa, joiden sairauslomat myönnettiin työntekijöiden sairausapua koskevien määräysten perusteella.

Varastorakennukset, laituripituus ym.

Eteläsataman varastorakennusten lattia-ala oli kertomusvuoden päättyessä 61 260 m² ja Länsisataman varastorakennusten 41 400 m². Katajanokan varastorakennukset 7,8 ja 9 sekä katos 7 a eivät sisälly mainittuun lukuun, koska ne joko oli purettu tai niiden purkamisen oli käynnissä. Katajanokan entisen asemarakennuksen pommituksissa säilynyt osa, yhteensä 2 500 m², otettiin varastoimistarkoituksiin. Eteläsataman väliaikainen matkustajien tarkastamorakennus, lattia-alaltaan n. 500 m², muutettiin kaupunginhallituksen maaliskuun 26 p:nä antamalla suostumuksella varastorakennukseksi. Eteläsataman entinen matkustajapaviljonki myytiin 20. 4. toimitetulla julkisella huutokaupalla purettavaksi ja poissiirrettäväksi. Eteläsataman Lyypekin laiturin katos myytiin purettavaksi kaupunginhallituksen marraskuun 19 p:nä annettua siihen luvan.

Länsisataman H makasiiniin järjestettiin erityinen tulenarkojen aineiden säilytystila kaupunginhallituksen joulukuun 3 p:nä myönnettyä tarkoitukseen 200 000 mk:n suuruisen määrärahan.

¹⁾ Jaosto 26.5. 304 §. — ²⁾ S:n 8.6. 339 §. — ³⁾ S:n 28.9. 518 §. — ⁴⁾ S:n 16.2. 100 §. — ⁵⁾ S:n 27.4. 236 §. — ⁶⁾ S:n 2.3. 126 §. — ⁷⁾ S:n 9.11. 609 §. — ⁸⁾ S:n 2.2. 71 §. — ⁹⁾ S:n 16.2. 105 §. — ¹⁰⁾ S:n 23.11. 635 §. — ¹¹⁾ S:n 23. 11. 636 §. — ¹²⁾ S:n 7.12. 673 §. — ¹³⁾ S:n 21.12. 713 §. — ¹⁴⁾ S:n 12.10. 545 §. — ¹⁵⁾ S:n 27.4. 238 §. — ¹⁶⁾ S:n 13.4. 211 §. — ¹⁷⁾ S:n 26.5. 303 §. — ¹⁸⁾ S:n 29.6. 368 §. — ¹⁹⁾ S:n 12.10. 547 §. — ²⁰⁾ S:n 7.12. 672 §. — ²¹⁾ Sat.lk. 9.2. 80 §.

Eteläsataman uuden matkustajapaviljonkirakennuksen virallinen luovutus tullilaitoksen käytettäväksi tapahtui maaliskuun 3 p:nä.

Pysyväisten, vähintään 2 m:n syvyisten laiturien pituus oli kertomusvuoden päättyessä yhteensä 6 273 m. Lisäys edelliseen vuoteen verrattuna oli 250 m, koska Sörnäisten Hanasaaren laiturista valmistui tämänsuuruinen osa liikennöimiskelpoiseen kuntoon. Edellä mainittuun laituripituuteen ei sisälly saaristoliikennelaitureita eikä tilapäisiä purkauslaitureita, vaikka niiden syvyys olisi yli 2 m.

Satamien rautatieraiteiden pituus oli vuoden lopussa 64 569 m. Varasto- ja teollisuusalueiden raiteiden pituus oli 16 426 m, josta Malmin asemalla olevien raiteiden osuus oli 1 894 m.

Kertomusvuoden aikana täytettiin vesialueita 30 780 m², josta sataman varsinaisen maa-alueen lisäys oli 11 140 m².

Satamalaitoksella oli kertomusvuoden päättyessä 54 laiturinosturia, 12 liikkuvaa nosturia (autonosturia), joista kaksi Ardelt-merkkistä hankittiin erityisesti bulk-lastien käsittelyä varten. Haarukanostureita oli 29 ja vaunusiirtotraktoreita 3. Henkilöautoja oli laitoksen omistuksessa 5 ja kuorma-autoja samoin 5.

Kertomusvuoden aikana asennettiin Katajanokan laiturille Aarhus Maskinfabrik ja A. Ahlström Oy:n yhteistyönä toimittamat kaksi 2.5/5 tonnin nosturia sekä Kone Oy:n toimittamat kaksi 3/6 tonnin nosturia.

Jätkäsaarenlaiturille Länsisatamaan sijoitettavat kaksi 3/6 tonnin nosturia päätettiin¹⁾ hankkia Kone Oy:ltä sen tarjouksen mukaisesti.

Lautakunnan 21. 7. 1952 ehdollisesti tekemä päätös Eteläsataman matkustajalaiturin kahden nosturin hankkimisesta Demag A.G:ltä Saksasta peruutettiin²⁾ ja päätettiin tilata tälle laiturille sijoitettavat kaksi 1.5/3 tonnin nosturia Wärtsilä-yhtymä Oy. Chrichton-Vulcanilta.

Satamaliikenne

Helsingin satama oli avoinna koko vuoden samoin kuin edellisenä vuonna.

Satamaan saapui kertomusvuoden aikana 5 411 alusta, joiden nettovetomäärä oli 2 042 156 rekisteritonnia ja sieltä lähti 5 421 alusta, joiden nettovetomäärä oli 2 043 881 rekisteritonnia. Edellisenä vuonna saapui 5 216 alusta, joiden nettovetomäärä oli 2 448 359 rekisteritonnia ja lähti 5 235 alusta, joiden nettovetomäärä oli 2 467 176 rekisteritonnia. Kertomusvuoden aikana saapuneiden alusten lukumäärä lisääntyi 195, mutta vetomäärä väheni 406 203 rekisteritonnia eli 16.6 % sekä lähteneiden alusten lukumäärä lisääntyi 186, mutta vetomäärä väheni 423 295 rekisteritonnia eli 17.2 %.

V. 1938 saapui Helsingin satamaan 9 031 alusta, yhteensä 2 555 725 nettorekisteritonnia, josta ulkomaisessa merenkulussa 2 497 alusta nettovetomäärältään yhteensä 2 239 503 nettorekisteritonnia. Satamasta lähti 9 012 alusta, yhteensä 2 550 803 nettorekisteritonnia, josta ulkomaisessa merenkulussa 2 498 alusta, yhteensä 2 237 665 nettorekisteritonnia. Kertomusvuoden liikenne oli siten saapuneiden alusten vetomäärään verrattuna 80.0 % ja lähteneiden alusten vetomäärään nähden 80.1 % v:n 1938 vastaavista luvuista.

Helsingin satamassa käyneiden alusten luku- ja vetomäärä eri kuukausina oli seuraava:

Kuukausi	Ulkomainen merenkulku		Rannikkoliikenne		Yhteensä	
	Lukumäärä	Nettovetomäärä rek. tonnia	Lukumäärä	Nettovetomäärä rek. tonnia	Lukumäärä	Nettovetomäärä rek. tonnia
<i>Saapuneet alukset:</i>						
Tammikuu	131	109 644	13	3 473	144	113 117
Helmikuu	25	22 245	2	846	27	23 091
Maaliskuu	126	124 968	4	1 536	130	126 504
Huhtikuu	160	158 246	137	9 294	297	167 540
Toukokuu	183	169 124	410	21 553	593	190 677
Kesäkuu	193	160 445	400	22 021	593	182 466

¹⁾ Sat.lk. 29.5. 329 §. — ²⁾ S:n 7.12. 688 §.

Kuukausi	Ulkomainen merenkulku		Rannikkoliikenne		Yhteensä	
	Lukumäärä	Nettovetomäärä rek. tonnia	Lukumäärä	Nettovetomäärä rek. tonnia	Lukumäärä	Nettovetomäärä rek. tonnia
Heinäkuu	217	204 869	408	23 079	625	227 948
Elokuu	207	172 177	400	23 311	607	195 488
Syyskuu	187	177 439	454	24 261	641	201 700
Lokakuu	225	185 563	495	27 227	720	212 790
Marraskuu	195	162 670	417	25 937	612	188 607
Joulukuu	204	197 653	218	14 575	422	212 228
Koko vuosi	2 053	1 845 043	3 358	197 113	5 411	2 042 156
<i>Kotipaikka:</i>						
Helsinki	677	729 357	94	11 884	771	741 241
Muualla kotimaassa	381	239 568	3 264	185 229	3 645	424 797
Ulkomailla	995	876 118	—	—	995	876 118

Kuukausi	Ulkomainen merenkulku		Rannikkoliikenne		Yhteensä	
	Lukumäärä	Nettovetomäärä rek. tonnia	Lukumäärä	Nettovetomäärä rek. tonnia	Lukumäärä	Nettovetomäärä rek. tonnia
<i>Lähteneet alukset:</i>						
Tammikuu	147	125 055	13	3 473	160	128 528
Helmikuu	27	21 087	1	462	28	21 549
Maaliskuu	102	99 738	5	1 920	107	101 658
Huhtikuu	175	174 081	133	9 076	308	183 157
Toukokuu	184	176 233	408	21 594	592	197 827
Kesäkuu	202	163 248	404	22 139	606	185 387
Heinäkuu	208	195 154	401	22 761	609	217 915
Elokuu	209	179 706	394	23 074	603	202 780
Syyskuu	191	173 648	453	24 498	644	198 146
Lokakuu	222	191 398	509	27 498	731	218 896
Marraskuu	190	154 958	391	24 673	581	179 631
Joulukuu	206	192 462	246	15 945	452	208 407
Koko vuosi	2 063	1 846 768	3 358	197 113	5 421	2 043 881
<i>Kotipaikka:</i>						
Helsinki	680	729 125	94	11 884	774	741 009
Muualla kotimaassa	385	244 568	3 264	185 229	3 649	429 797
Ulkomailla	998	873 075	—	—	998	873 075

Ulkomainen merenkulku. Saapuneiden alusten lukumäärä oli 615 eli 23.1 % ja vetomäärä 443 342 nettorekisteritonnia eli 19.4 % pienempi kuin edellisenä vuonna sekä lähteneiden alusten lukumäärä 623 eli 23.2 % ja vetomäärä 460 255 nettorekisteritonnia eli 19.9 % pienempi kuin edellisenä vuonna.

Saapuneista aluksista oli suomalaisia 1 058, yhteensä 968 925 nettorekisteritonnia eli 52.5 % ja ulkomaalaisia 995, yhteensä 876 118 nettorekisteritonnia eli 47.5 % ulkomaisessa merenkulussa saapuneiden alusten koko vetomäärästä. Lähteneistä aluksista oli suomalaisia 1 065, yhteensä 973 693 nettorekisteritonnia eli 52.7 % ja ulkomaisia 998, yhteensä 873 075 nettorekisteritonnia eli 47.3 % ulkomaisessa merenkulussa saapuneiden alusten koko vetomäärästä.

Rannikkoliikenne. Saapuneiden alusten lukumäärä oli kertomusvuonna 810 eli 31.7 % ja vetomäärä 37 139 nettorekisteritonnia eli 23.2 % suurempi kuin edellisenä vuonna sekä lähteneiden alusten lukumäärä 809 eli 31.7 % ja vetomäärä 36 960 nettorekisteritonnia eli 23.1 % suurempi kuin edellisenä vuonna.

Ulkomainen tavaraliikenne. Helsingin sataman kautta saapui kertomusvuonna meritse tavaraa 1 204 367 painotonnia ja lähti ulkomaille 384 543 painotonnia. Koko ulkomainen tavaraliikenne oli siis 1 588 910 painotonnia. Edellisenä vuonna vastaavat luvut olivat 2 029 067, 325 022 ja 2 354 089. Tuonti väheni kertomusvuonna edelliseen vuoteen verran.

ten 824 700 painotonna eli 40.6 %. Vienti lisääntyi 59 521 painotonna eli 18.3 %. Koko ulkomainen tavaraliikenne väheni 765 179 painotonna eli 32.5 %.

Tuonti ja vienti jakaantuivat vuoden 1953 aikana eri kuukausien kesken seuraavasti:

Kuukausi	Tuonti, painotonna	Vienti, painotonna	Yhteensä, painotonna
Tammikuu	97 116	27 452	124 568
Helmikuu	23 031	14 355	37 386
Maaliskuu	66 051	48 707	114 758
Huhtikuu	87 828	50 319	138 147
Toukokuu	110 126	25 250	135 376
Kesäkuu	77 101	26 423	103 524
Heinäkuu	134 935	34 456	169 391
Elokuu	90 231	34 502	124 733
Syyskuu	102 226	27 401	129 627
Lokakuu	148 522	32 190	180 712
Marraskuu	112 664	31 086	143 750
Joulukuu	154 536	32 402	186 938
Koko vuosi	1 204 367	384 543	1 588 910

Suomalaiset alukset toivat Helsinkiin ulkomailta tavaraa 912 094 painotonna eli 75.7 % Helsingin tuonnista ja ulkomaiset alukset 292 273 painotonna eli 24.3 %. Suomalaiset alukset veivät Helsingistä 183 065 painotonna eli 47.6 % Helsingin viennistä ja ulkomaiset alukset 201 478 painotonna eli 52.4 %. Koko Helsingin satamantavaraliikenteestä tuli suomalaisten alusten osalle 1 095 159 painotonna eli 68.9 % ja ulkomaisten alusten osalle 493 751 painotonna eli 31.1 %. Edellisenä vuonna tuotiin suomalaisilla aluksilla tavaraa 62.8 % ja ulkomaisilla 37.2 % ja vietiin suomalaisilla aluksilla 46.8 % ja ulkomaisilla aluksilla 53.2 %, koko tavaraliikenteestä tuli suomalaisten alusten osalle 60.6 % ja ulkomaisten alusten osalle 39.4 %.

Tuontitavarat jakaantuivat v. 1953 ja 1952 seuraaviin pääryhmiin:

Tavararyhmä	1953 Painotonna	1952 Painotonna
Kappaletavara	177 474	251 984
Metallit ja metallitavara	139 156	337 955
Vilja ja viljatuotteet	2 924	89 202
Kivihilli ja koksi	495 190	865 740
Öljyt	186 785	202 229
Lannoitusaineet	16 545	32 385
Muu tavara	186 293	249 572
Yhteensä	1 204 367	2 029 067

Vientitavarat jakaantuivat v. 1953 ja 1952 seuraaviin pääryhmiin:

Tavararyhmä	1953 Painotonna	1952 Painotonna
Kappaletavara	29 922	34 985
Paperi	56 972	57 833
Pahvi ja kartonki	21 047	20 962
Puuhioke ja selluloosa	56 467	40 154
Vaneri	26 306	22 893
Sahattu puutavara	94 844	63 339
Sahaamaton puutavara	30 245	43 787
Muu tavara	68 740	41 069
Yhteensä	384 543	325 022

Sahattua puutavaraa vietiin kertomusvuonna 33 873 standarttia, edellisenä vuonna 22 621 standarttia. Sahaamatonta puutavaraa vietiin kertomusvuonna 61 579 m³, edellisenä vuonna 91 765 m³. Nämä määrät sisältyvät painotonneiksi muutettuina ylläolevaan tilastoon.

Kotimaan tavaraliikenne. Helsingin sataman kautta saapui kotimaasta tavaraa 531 771 painotonna ja lähti 11 454 painotonna. Koko kotimainen tavaraliikenne oli siis 543 225 painotonna. Edellisen vuoden vastaavat luvut olivat 400 233, 7 859 ja 408 092 painotonna. Tavaraliikenne lisääntyi edelliseen vuoteen verrattuna 135 133 painotonna eli 33.1 %.

Tavaraa saapui seuraavasti:

Tavararyhmä	1953		1952	
	m ³	Painotonna	m ³	Painotonna
Sahattu puutavara	2 249	1 350	1 631	979
Halot	17 491	7 871	16 710	7 519
Muu sahaamaton puutavara	—	—	—	—
Hiekka	280 976	421 464	200 437	300 655
Tiilet	.	200	—	—
Kalkki ja sementti	.	84 806	.	72 613
Öljyt	.	14 350	.	17 863
Kasvikset	.	336	.	107
Kalat	.	188	.	149
Muu tavara	.	1 206	.	348
Yhteensä	.	531 771	.	400 233

Tavaraa lähetettiin seuraavasti:

Tavararyhmä	1953		1952	
	m ³	Painotonna	m ³	Painotonna
Kappaletavara	.	10	—	—
Öljyt	.	10 776	.	6 152
Puutavara	184	110	569	342
Muu tavara	.	558	.	1 365
Yhteensä	.	11 454	.	7 859

Ulkomaan matkustajaliikenne. Helsingin sataman kautta saapui kertomusvuonna 40 064 matkustajaa ja lähti 40 501 matkustajaa; edellisen vuoden vastaavat luvut olivat 45 447 ja 44 741.

Nosturit. Nosturien käyttötunteja oli kaikkiaan 54 215 ja oli tuntimäärä 30 898 eli 36.8 % pienempi kuin edellisenä vuonna. Eteläsataman nosturien käyttötunteja oli 10 035 eli 32.0 % vähemmän kuin v. 1952, kun taas Länsisataman nosturien käyttötunteja oli 20 863 eli 38.8 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Eri kuukausien kesken käyttötunnit jakaantuivat seuraavasti:

Vuosi ja kuukausi	Eteläsataman		Länsisataman		Käyttötunteja yhteensä
	25-tonnin nosturi	1½—3, 2½ ja 2½—5 ja 6 tonnin nosturit ¹⁾ 20 kpl	Jätkäsaaren laiturin nosturit 16 kpl	Saukon laiturin nosturit 11 kpl	
1953					
Tammikuu	23	1 076	1 845	2 302	5 246
Helmikuu	40	929	716	714	2 399
Maaliskuu	29	1 335	1 806	835	4 005
Huhtikuu	35	2 173	1 647	1 186	5 041
Toukokuu	14	1 755	2 047	987	4 803

¹⁾ Lokakuusta alkaen oli 2 kpl 2½—5 tonnin, marraskuusta 1 kpl ja joulukuusta 1 kpl 3—6 tonnin nosturia toimintavalmiina Katajanokan laiturilla. 2 kpl vanhinta Katajanokan 2½ tonnin nosturia poistettiin liikenteestä.

Vuosi ja kuukausi	Eteläsataman		Länsisataman		Käyttötunteja yhteensä
	25-tonnin nosturi	1½—3, 2½ ja 2½—5 ja 6 tonnin nosturit 1) 20 kpl	Jätkäsaaren laiturin nosturit 16 kpl	Saukon laiturin nosturit 11 kpl	
Kesäkuu	37	1 757	1 428	711	3 933
Heinäkuu	19	2 034	1 653	755	4 461
Elokuu	9	1 367	1 544	900	3 820
Syyskuu	22	2 136	1 483	831	4 472
Lokakuu	23	2 124	2 032	1 247	5 426
Marraskuu	13	1 520	1 921	809	4 263
Joulukuu	27	2 841	2 362	1 116	6 346
Koko vuosi	291	21 047	20 484	12 393	54 215
Näistä ylityötunteja	69	3 054	2 431	1 489	7 043
1952	747	30 626	34 040	19 700	85 113
Näistä ylityötunteja	265	6 666	7 310	4 343	18 584

Hiilinnostureilla purettujen alusten lukumäärä oli kertomusvuoden aikana 246. Aluksista purettiin 451 609 tonnia hiiliä ja koksia. Hiilitarhoista kuormattiin hiiliä ja koksia 35 388 tonnia.

Kappaletavaranostureilla purettiin yhteensä 1 338 alusta, joista 551 Katajanokalla, 641 Länsisatamassa ja 146 Matkustajalaiturilla.

Autonostureiden työtuntien lukumäärä oli 17 134 ja haarukkatrukkien 21 142.

Satamavesipostit. Vesimittarien mukaan otettiin satamavesiposteista vettä 72 689 m³, josta 63 050 m³ myytiin aluksille, 1 575 m³ annettiin maksutta valtion jäänsärkijöille, jäänsärkijä Otso käytti 460 m³ ja Turso 398 m³. Loppuosa oli hukkavettä, jonka pakkas- säällä oli annettu juosta johdoista niiden jäätymisen ja halkeamisen estämiseksi. Vesiproomu HKS 1 (250 tonnia) ja vesiproomu HKR 21 (100 tonnia) eivät olleet käytössä varsinaisessa tarkoituksessa, vaan niitä käytettiin satamarakennusosaston töissä.

Jäänsärkijä Otso. Kertomusvuoden aikana Otso oli kaikkiaan kulussa 146 tuntia ja kulki tänä aikana 993 meripenikulmaa. Polttoöljyä kului 234 tonnia, koneöljyä 302 kg ja halkoja 42 m³. Alus toimitti 8 hinausta, joista veloitettiin yhteensä 207 000 mk.

Jäänsärkijä Otso oli telakalla vuosikorjausta varten toukokuun 7 p:n ja heinäkuun 20 p:n välisenä aikana.

Satamajäänsärkijä Turso. Kertomusvuoden aikana Turso oli kulussa 494 tuntia kul- kien tänä aikana 2 425 meripenikulmaa. Se kulutti kaasuöljyä 99 tonnia ja erilaisia kone- öljyjä 1 158 kg. Turso toimitti 166 hinausta, joista veloitettiin yhteensä 1 777 280 mk.

Turso antoi laivoille 1 512 m³ vettä, jonka kuljetuksesta veloitettiin 276 510 mk. Alus oli telakalla huhtikuun 30 p:n ja kesäkuun 12 p:n välisenä aikana vuosikorjausta varten. Turson ankkurikela ei vielä hyväksytty lopullisesti, mutta Wärtsilä-yhtymä lupasi ti- lata ja toimittaa uuden ankkurikelan.

Kompassien tarkistus. Kompassejaan tarkistuttamassa kävi kertomusvuonna kaik- kiaan 148 alusta, joista 45 oli ollut kiinnitettynä tarkistuspoijuun ja 103 tarkistuspaalus- toon. Alukset maksoivat poijun tai paaluston käytöstä yhteensä 8 750 mk.

Vuokraveneet. Purjehduskautena hyväksyttiin satama-alueella liikennöimään 1 vuok- rasoutuvene ja 52 vuokramoottorivenettä.

Varastoimis- ja laiturihuoltotoiminta

Yleiseen varastoon otettujen ja siitä annettujen tavarain määrä tonneina vv. 1951— 1953 selviää seuraavasta yhdistelmästä:

1) Lokakuusta alkaen oli 2 kpl 2½—5 tonnin, marraskuusta 1 kpl ja joulukuusta 1 kpl 3—6 tonnin nosturia toimintavalmiina Katajanokan laiturilla. 2 kpl vanhinta Katajanokan 2½ tonnin nosturia poistettiin liikenteestä.

Vuosineljännes	1951		1952		1953	
	Otettu	Annettu	Otettu	Annettu	Otettu	Annettu
Tammi—maaliskuu ...	3 917	4 583	6 572	5 345	5 882	5 697
Huhti—kesäkuu	6 625	3 885	5 896	5 296	4 963	6 165
Heinä—syyskuu	5 644	4 242	5 064	7 792	3 731	4 627
Loka—joulukuu	5 284	5 991	4 561	4 266	4 364	3 695
Koko vuosi	21 470	18 701	22 093	22 699	18 940	20 184

Kertomusvuoden alkaessa oli yleisessä varastossa tavaraa 7 577 tonnia ja vuoden kuluessa otettiin siihen 18 940 tonnia, joten hallussa ollutta tavaraa oli yhteensä 26 517 tonnia. Varastosta annettiin 20 184 tonnia ja v. 1954 jäi varastoon 6 333 tonnia. Tavaravaihto nousi kertomusvuonna 39 124 tonniin vastaten 44 792 tonnia v. 1952 ja 40 171 tonnia v. 1951.

Yleiseen varastoon otettujen tavaraerien lukumäärä oli kertomusvuonna 4 680, oltuaan edellisenä vuonna 6 020 ja v. 1951 3 153. Yleisestä varastosta annettujen tavaraerien lukumäärä oli vastaavasti 16 417, 17 599 ja 10 877.

Yleisen varaston tallettajille annettiin varastoonottokuitteja 4 680, edellisenä vuonna 6 020 ja v. 1951 3 153. Talletustodistuksia warrantteineen annettiin vastaavasti 70, 31 ja 29.

Kertomusvuonna oli käytössä 5 vaunuvaakaa. Punnitustodistuksia annettiin 104 527, edellisenä vuonna 144 292 ja v. 1951 149 053.

Katajanokan satama-asemalle saapui maan muista satamista tullaamatonta tuontitavaraa, joka laiturihuollon toimesta purettiin satamalaitoksen makasiineihin seuraavasti:

Vuosineljännes	1951 tonnia	1952 tonnia	1953 tonnia
Tammi—maaliskuu	2 851	1 290	1 196
Huhti—kesäkuu	1 573	590	135
Heinä—syyskuu	166	203	121
Loka—joulukuu	79	71	129
Koko vuosi	4 669	2 154	1 581

Laiturihuoltotoimintaa vv:n 1951—53 aikana valaisee seuraava taulukko:

Vuosi ja vuosineljännes	Alusten lukumäärä	Tavaralähetysten lukumäärä		Kokonaislasti, tonneja	
		Kaikkiaan	Siitä laiturihuollon kautta	Kaikkiaan	Siitä laiturihuollon kautta
1953					
Tammi—maaliskuu	179	15 063	14 862	89 889	74 114
Huhti—kesäkuu	341	18 840	18 485	113 999	80 826
Heinä—syyskuu	393	19 713	19 325	111 024	77 496
Loka—marraskuu	358	25 914	25 130	175 096	126 268
Koko vuosi	1 271	79 530	77 802	490 008	358 704
1952	1 666	114 054	112 715	880 489	645 485
1951	1 403	105 636	104 605	827 267	618 410

Tullipakkahuoneen ulkopuolella toimivat vaakamestarit. Tullipakkahuoneen ulkopuolella suoritettujen tavarain punnituksiin käytettiin yhteensä 3 833 tuntia ja tavaraa punnittiin kaikkiaan 22 934 tonnia. Lisäksi toimitettiin koepunnituksia ja -mittauksia, joihin käytettiin 3 055 tuntia. Toimituksista vaakamestarit kantoivat korvauksia kaikkiaan 1 831 490 mk, mistä määrästä tuli heidän omiksi palkkoikseen 600 000 mk, heidän apulaistensa palkkioiksi 952 238 mk ja muihin kustannuksiin 279 252 mk.

Satamarakennustoiminta

Satamarakennusosasto teki esityksen tai antoi lausunnon satamalautakunnalle 187 asiasta, joista 76 koski rakentamista tai suunnittelua, 41 vuokrausasioita tai rakennusten piirustuksia ja 70 hallinto-, henkilö- tai palkka-asioita. Satamarakennusosasto antoi lausuntoja myös muille kaupungin viranomaisille.

Henkilökunta. Satamarakennusosaston teknilliseen henkilökuntaan kuului: satamarakennuspäällikkö, yli-insinööri, yksitoista insinööriä, joista kolme työmäärärahoista palkattua, arkkitehti, kolme mittausteknikkoa ja kuusi piirtäjää. Vuoden lopussa oli paitsi apulaissatamarakennuspäällikön virkaa kolme vakinaista insinöörin virkaa avoimna. Kirjanpidosta, työntekijöiden kortistosta ja muista toimistotehtävistä huolehti osaston kamreeri ja kuusi toimistoapulaisia. Tilapäisiä viranhaltijoita oli yksi toimistoapulainen. Suoranaista työnjohtoa hoiti 24 vakinaista rakennusmestaria, ylikonemestari, konemestari ja 27 ylimääräistä työnjohtajaa. Kirjoissa olevien työntekijäin lukumäärä oli vuoden alkukuukausina 670, kesä—syyskuussa 750 ja vuoden lopussa 720. Työntekijöistä 8 kuoli ja 12 siirtyi eläkkeelle. Vuosilomaa sai 666 työntekijää yhteensä 15 912 työpäivää.

Työttömyystöitä oli käynnissä 23. 1. — 24. 7. sekä 19. 11. alkaen. Suurin työvoima niissä oli keväällä 540 ja vuoden lopussa 190 miestä.

Satamien korjaus ja kunnossapito. Määrärahoja oli talousarviossa 93 250 000 mk, ylitysoikeudet olivat 8 000 000 mk. Satamien pääluokan kaupunginhallituksen käyttövaroista saatiin 380 000 mk. Menot olivat 101 501 067 mk, säästöä jäi 128 933 mk.

Määrärahat ja niiden käyttö jakautuivat seuraavasti: rakennuksia varten oli määrärahoja 25 milj. mk, lisämäärärahoja saatiin 2 milj. mk, menot nousivat 27 milj. mk:aan. Kiinteät laitteet: määräraha 56 milj. mk, lisämääräraha 6 milj. mk ja menot 62 milj. mk. Irtonaiset laitteet: määräraha 9 milj. mk, joka käytettiin kokonaan. Yleiset laitteet: määräraha 3 milj. mk, joka käytettiin kokonaan. Tavarain ja uponneiden veneiden poistamiseen satama-alueelta oli varattu 250 000 mk, joka käytettiin myös kokonaan. Käyttövaratyöt: määräraha 380 000 mk, menot 251 067 mk, säästö 128 933 mk.

Rakennusten korjaus ja kunnossapito kohdistui edelleenkin rakennusten kunnan säilyttämiseksi välttämättömiin toimenpiteisiin sekä muutoksiin. Länsisataman G-varastorakennuksen katto tervattiin, I-varastorakennuksen merenpuoleinen koroke korjattiin ja tullivartijain koppeja maalattiin, K-varastorakennuksen seinien saumausta korjattiin ja tullaushuoneeseen lisättiin lämpöpattereita. Matkustajalaiturin väliaikainen matkustajain tullitarkastamo muutettiin varastorakennukseksi. Katajanokan tulli- ja pakkahuonerakennusta korjattiin, 6. varastorakennuksen itäpään katto korjattiin, tavaramerkitsijäin huoneistoa muutettiin ja samalla varattiin huoneet isännöitsijälle ja rakennusmestarille sekä aloitettiin sähköjohtojen uudistaminen, korttelissa n:o 189 olevan rakennuksen ja 10. varastorakennuksen katot piettiin, 12. varastorakennuksen katon lämpö- ja vesieristyksen uudistamisen loppuosa suoritettiin, seiniä saumattiin ja lämmityskattila korjattiin, vuota- ja öljyvarastorakennuksen kattoa korjattiin ja ulkoikkunoita maalattiin, Sörnäisten satamatyöntekijäin huoltorakennuksen lattioita peitettiin massalla ja tuuletusta parannettiin.

Kiinteiden laitteiden osalta kunnostettiin puulaitureita, korjattiin rautateitä ja katu- ja laiturien kiveyksiä sekä puhdistettiin ja kunnostettiin viemäreitä. Länsisataman nosturien raiteet korjattiin perusteellisesti. Valmetin alueella Katajanokalla olleet Sörnäisten väylän suuntamerkit kunnostettiin. Etenkin Katajanokalla parannettiin katuja, kenttiä ja viemäreitä. Niinpä päällystettiin asfaltilla 10. ja 12. varastorakennusten välinen 2 200 m²:n kenttä, kappaletavara-aseman eteläpuolen 2 700 m²:n kenttä, pohjoispuolen 1 400 m²:n kenttä ja vuota- ja öljyvarastorakennuksen viereisiä katuja 3 700 m². Länsisataman korttelia n:o 269 tasoitettiin ja päällystettiin noppakiveyksellä 1 700 m². Matkustajalaiturilta puretun vanhan tullitarkastamon paikka tasoitettiin ja päällystettiin asfaltilla. Venepaikkoja oli 2 505, joista 1 636 paalullisia. Käytössä oli 1 894 paikkaa, joista paalullisia 1 430. Vakinaisten venepaikkojen lisäys oli 21.

Työlaivastosta ruoppaaja ja neljä teräsproomua olivat talven telakoituna Kone ja Sillan telakalla. Hinausalukset H 1 ja H 3 korjattiin Valmet Oyj:n Katajanokan telakalla. Ruoppaaja ja kaivurit olivat käytössä enimmäkseen kahdessa vuorossa samoin kuin edellisenä vuonna. Vanhat tavaralavat korjattiin, uusia tehtiin 200. Teräsputkitopeloita tehtiin 95.

Siltoja jälle asetettiin tammi—maaliskuussa. Korkeasaaren railonsilta uudistettiin kokonaan. Se ja Laajasalon railonsilta sekä Suomenlinnan laudakkopolku olivat käytössä.

Uudisrakennukset. Määrärahoja oli talousarviossa koneellisten laitteiden 84 000 000 mk:n hankintamäärärahaa lukuun ottamatta 769 000 000 mk, v:sta 1952 siirtyi 163 328 369 mk. Käytettävissä olleista varoista, jotka olivat 932 328 369 mk, käytettiin 680 252 141 mk, sopimuksin oli sidottuna vuoden päättyessä 15 000 000 mk, v:een 1954 siirtyi 235 577 932 mk ja palautui 1 498 296 mk.

Määrärahat ja niiden käyttö jakautuivat seuraavasti: laiturit, väylät, rautatiet ja kadut: määrärahat 512 078 093 mk, menot 314 909 927 mk. Rakennukset: määrärahat 400 250 276 mk, menot 376 303 230 mk. Työlaivasto: määrärahat 15 milj. mk, menot 537 280 mk. Kaupunginhallituksen käytettäväksi: määräraha 5 milj. mk, menot 3 501 704 mk.

Länsisatamassa rakennettiin yhdysraide Hietasaarenkadun poikki sekä jatkettiin täytteen ottoa Majakkakadun eteläjatkeelle ja Hernesaaren eteläpuolelle. Särkän ja Harkan välisen salmen allonmurtajan pengertämistä jatkettiin.

Matkustajalaiturin uudella osalla voitiin tullivarastorakennuksen ehdittyä vesikattoon tehdä valmiiksi paalulaiturin takaisen paaluvarin leventäminen ja rakentaa tullivarastorakennuksen viereiset laituriraitteet ja rakennusten takaiset raiteet, mutta laituriraitteet jäivät kiveämättä talven tähden. Viemärit ja kadut saatiin valmiiksi muuten paitsi tullivarastorakennuksen työmaarakennusten sitomien alueiden kohdalla, joten saatiin rakennusten takainen, Ehrenströmin sillan alaisen kellarin viereinen tie oleellisesti valmiiksi. Laiturin suojaparrusto valmistui. Matkustajalaiturin väylän suuntamerkeiksi pystytettiin Mustasaarelle väyläloistot. Matkustajalaiturin vanhan osan takainen tie asfaltoitiin ja vanhasta tullivarastorakennuksesta etelään oleva laiturikenttä kivettiin. Ehrenströmin sillan alaisen kellarin ulkoseinät ja palkistolattia valmistuivat; rakentamisen suoritti A. W. Liljeberg Oy. satamalaitoksen rakennustoimikunnan toimeksiannosta.

Suomenlinnan lautan Kauppatorin laiturin valmistui ja otettiin käyttöön juhannukseksi.

Katajanokan Kanavakatu alennettiin 6. varastorakennuksen varrella olevalta osaltaan sekä päällystettiin asfaltilla Satamakadulta Mastokadulle eli 4 400 m². Katajanokan laiturin 453 m:n pituisen länsiosan uudistamiseksi purettiin 9. varastorakennus aikana 6. 3. — 9. 4., 8. varastorakennus myytiin huutokaupalla purettavaksi ja purettiinkin syyskuussa. Vanhan laiturin muuria purettiin 320 m länsipäästä lukien 6. 7. alkaen. Uuden laiturin rakennustöihin päästiin ryhtymään sitä mukaa kuin työlaivastoa ja työvoimaa vapautui Kulosaaren sillan pilarien ja maatuken rakentamisesta. Uuden 425 m:n pituisen laiturin 230 m:n pituisen länsiosan sekä läntisen 52 m:n pituisen pääteosan alueella suoritettiin pohjan ruoppaaminen 16. 6. — 9. 7. ruoppaajalla niin syvästi kuin sillä on mahdollista. Kaivamista jatkettiin yhdellä kaivurilla 7. 7. alkaen ja kahdella 3. 10. — 19. 10. ja 30. 10. alkaen vuoden loppuun. Arkkujen aluspenkereen rakentamista jatkettiin vanhan laiturin purkamisen yhteydessä. Vuoden loppuun mennessä oli kivipengertä hiekoituksineen valmiina viidelle arkulle, nimittäin länsipäästä lukien arkuille 2—6, samoin 7. arkulle hiekoittamattomana eli yhteensä noin 140 m. Arkkujen veistäminen aloitettiin Hanasaaren 22. 8. Ensimmäinen arku hinattiin Katajanokalle 24. 10. ja upotettiin paikalleen 6—12. 11. Vuoden lopussa olivat arkut 2—6 paikoillaan, 2. ja 3. arkuissa kivi-täyte kokonaan ja hiekkatäytettä puoleen korkeuteen, 4. ja 5. arkuissa kivi- ja hiekkatäyte puoleen korkeuteen, 7. ja 1. arkut puolivalmiina Katajanokalla sekä 8. arkun veistäminen Sörnäisten niemellä aloitettu. Sörnäisten hiilisataman eli Hanasaaren laiturin rakentamista jatkettiin. Rakenteilla ollut varsinainen laiturin, josta arkkulaituria on 90 m ja pilari- ja paalulaituria 150 m, valmistui laiturirakenteen osalta. Laiturialueelle rakennettiin raiteet ja tehtiin kiveys 180 m:n pituudelle. Laiturirakenteen takaiset nosturien raiteet valmistuivat. Laiturin takaisen laajan alueen katujen rakentaminen saatiin käyntiin. Hanasaaren laiturin 7.6 metrin syvyisen väylän ruoppaamisesta ehdittiin suorittaa runsaasti puolet. Näin syvää väylää tarvitsevat laivat voivat päästä jo Hanasaaren laiturin. Suvilahden sähköaseman jäähdytysvesijohto rakensi Oy. Otia Ab. 10. 10. 52 tehdyn urakkasopimuksen ja 30. 10. 53¹⁾ tehdyn lisäopimuksen perusteella. Putket ovat teräsbetonia, niiden sisämitta on 2 m, pituus 3.5 m ja paino noin 15 tonnia. Putket lasketaan paaluarinalle ja saumataan päittäin.

¹⁾ Sat.lk. 29.10. 591 §.

Mustikkamaan liikenteen Sörnäisten rantatien liikennevenelaituri valmistui.

Herttoniemen margariinitehtaan laiturin väylä ruopattiin 5.6 m:n syvyyseksi.

Matkustajalaiturin tullivarastorakennuksen harjannostajaiset pidettiin 19. 6. Vuoden loppuun mennessä sisustustyöt ehtivät pitkälle. Rakentamisen suoritti satamalaitoksen rakennustoimikunnan toimeksiannosta A. W. Liljeberg Oy. Katajanokan satamatyöntekijäin huoltorakennus autonosturien ja trukkién talleineen valmistui vesikattoon 24. 10. Sisustustyöt jatkuvat. Piirustukset on laatinut arkkitehtitoimisto A. Hytönen ja R.-V. Luukkonen. Rakentamisesta huolehtii rakennustoimiston talorakennusosasto. Urakoitsijana oli Suomen Tehdas- ja Asuinrakennus Oy.

Katajanokan vientivarastorakennuksen perustukset ja palomuurit valmistuivat. Katto- ja seinäkehiä pystytettiin. Rakentamisen suorittaa rakennustoimiston talorakennusosasto.

Työlaivasto lisääntyi kahdella Valmet Oy:n valmistamalla 100 m³:n teräksisellä ruoppaproomulla.

Kaupunginhallituksen käyttövaroista käytettiin Länsisataman laiturién sähköjohdotoihin 2 401 270 mk ja radiosuuntimispoijun hankkimiseen Länsisatamaan 1 100 434 mk. Poijun paikoilleenpano siirtyi seuraavaan kevääseen.

Yleiset työt. Korjaus ja kunnossapito. Määrärahoja oli talousarviossa 25 984 000 mk, ylitysoikeudet olivat 9 900 000 mk. Menot olivat 35 884 000 mk, säästöä ei jäänyt.

Määrärahojen käyttö jakautui seuraavasti:

Lauttasaaren sillan käyttö ja korjaukset 15.5 milj. mk, Kulosaaren sillan käyttö ja korjaukset 1.5 milj. mk, muut sillat 4 milj. mk, varasto- ja teollisuusalueiden kadut ja rautatiet 7 milj. mk, viemärien suistojen ruoppaaminen 2.5 milj. mk, varasto- ja teollisuusalueiden viemärit 400 000 mk, lumenkaatopaikkojen ruoppaaminen 1 milj. mk, pesulauttojen korjaus ja kunnossapito 700 000 mk ja korvaus satamarakennusosaston yleiskustannuksista 3 584 000 mk.

Lauttasaaren sillan ajotieosan kansi palkkeineen uudistettiin läppäsiltaosan kantta lukuun ottamatta. Entisen kahden lankkukerroksen ja asfalttipäällyksen tilalle tehtiin pitkittäinen syrjalankutus. Kulosaaren silta oli vahvistustöiden tähden suljettuna helmikuun ajan, mutta sillan pohjoisvierellä oli käytettävissä jäädytetty jäätie 30. 1. — 3. 3. Hopeasalmentien silta uudistettiin perusteellisesti.

Varasto- ja teollisuusalueiden katujen ja rautateiden kunnossapito suoritettiin tavanomaisesti.

Uudisrakennukset. Määrärahoja oli talousarviossa 457 968 000 mk, v:lta 1952 siirtyi 19 006 662 mk. Tuloatuottamattomien pääomamenomen pääluokan kaupunginhallituksen käyttövaroista saatiin 300 000 mk. Käytettävissä olleista varoista, jotka olivat 477 274 662 mk, käytettiin 301 355 322 mk, oli sidottuna sopimuksilla vuoden päättyessä 172 370 000 mk ja siirtyi 3 308 229 mk v:een 1954 ja säästyí 241 111 mk.

Määrärahojen käyttö jakautui seuraavasti: Katuja ja rautateitä teollisuus- ja varastoalueille 38 000 618 mk, sillat 324 491 153 mk, viemäreitä teollisuus- ja varastoalueille 48 006 662 mk ja korvaus satamarakennusosaston yleiskustannuksista 63 168 000 mk. Käyttövaratyöt 58 889 mk.

Kyläsaaren varasto- ja pienteollisuusalueella jatkettiin 679. raidekujan pengertämistä. Haukilahdenkatua pengerrettiin Hämeentieltä alkaen noin 80 m. Kiiskikadun kohdalle Kumpulan purolle rakennettavan rummun perustukset valmistuivat. Metsähallitukselle aiotun tontin lounaiskulman ja Hämeentien välinen Kyläsaarenkadun osa sepelöitiin ja jyrättiin ajokuntoon. Violankadun päällystystyöt aloitettiin. Herttoniemessä pengerrettiin ja sepelöitiin Abraham Vetterintie Sahaajankadulle saakka, tasoitettiin ja sepelöitiin Abraham Vetterintien ja Puusepänkadun välinen osa Sorvaajankatua sekä pengerrettiin 65. raidekuja täyteen korkeuteensa ja rakennettiin sille raidetta erkanemisvaihteesta noin 150 m. Puusepänkadun ja ratapihan välistä kenttää tasoitettiin ja sepelöitiin rautateiden kuormauskentäksi. 51. raidekujalle tehtiin Pauligin ja HOK:n tonttien varrelle 270 m:n pituinen kuormausraide. Pitäjänmäellä rakennettiin Valimontien viereisen raidealueen pääraide liitososineen.

Lauttasaaren sillan tieliikennemerkkien täydentäminen siirtyi sillan levantämishankkeen tähden.

Kulosaaren sillan 8. pilarin 355 kitkapaalua juntattiin 22. 1. — 21. 2. ja 9. pilarin 355 kitkapaalua 23. 2. — 14. 3., 4. ja 5. pilarien välisen paaluarinan paaluttaminen, joka

oli alettu 22. 12. 52, jatkui 21. 4. asti. Tässä arinassa on 1 400 kitkapaalua, nekin 19 m:n pituisia, niin kuin pilarien paalut enimmäkseen. 8. ja 9. pilarien arkut olivat upotetut 29. 5. ja pohjalaatat valetut 30. 6., 3. pilari, jonka pohjalaatta oli valettu 27. 11. 52, valmistui 25. 1. Maatuet ja pilarit 4—9 betonoitiin ja verhottiin samalla kivellä 1. 6. — 30. 9. Paaluarinan betonilaatta valmistui 17. 10. Laatan sivureunoille tehtiin reunamuurit. Kertomusvuonna valettu betonimäärä oli 6 500 m³, edellisenä vuonna 3 600 m³, joten koko betonimäärä on 10 000 m³. Sörnäisten rannasta 5. pilarille ulottuva sillan alainen penger valmistui. Maatukien ja pilarien valmistuttua työmaa jäi hiljaiseksi. Kulosaaren puoleisen penkereen paikalta purettiin vanhan sillan vedenalaisia rakenteita ja kaivettiin savea kaivurilla. Nykyisen penkereen pohjoissivulla otettiin vastaan kiveä. Wärtsilä-yhtymä Oy. Kone ja Sillan kanssatehtiin 25. 8. sopimus sillan teräsrakenteiden valmistamisesta ja asentamisesta. Kaupungin on määrä hankkia teräslevyaine. Tarkoituksena oli saada se Vereinigte Österreichische Eisen- und Stahlwerke AG:ltä Itävallasta samanaikaisella sopimuksella, mutta erikoisteräksen laatuvaatimuksista ei päästy yksimielisyyteen vuoden loppuun mennessä. Sörnäisten liitostien Englantilaiskallion puoleisen tersäbetonisillan rakentamisesta tehtiin¹⁾ urakkasopimus Oy. Otia Ab:n kanssa. Tämä silta on rakennettava osaksi valtionrautateiden alueelle. Rakennusluvan saaminen ko. alueelle viivästyi niin, että rakentamiseen saatiin ryhtyä vasta joulukuun loppupuolella ja oli se suoritettava talvella. Sörnäisten ja kääntösillan välinen vanhan sillan osa vahvistettiin perusteellisesti helmikuun aikana. Entiset paalupukit vahvistettiin vinopaaluilla ja niiden väliin tehtiin vahvistettujen veroiset uudet paalupukit.

Kyläsaaren varastoalueella rakennettiin valmiiksi viemäri metsähallituksen tontin viereisen raiteen varrelle sekä Kotisaarenkatuun, yhteensä 490 m. Kiiskikadun viemäriin rakentaminen aloitettiin. Herttoniemen teollisuusalueella valmistui Abraham Vetterin tien viemäri ja 65. raidekujan viemäri.

Yleisen kunnallishallinnon pääluokan kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista saatiin 450 000 mk kellukelaiturin maatukiosan rakentamiseksi Kuusisaareen sekä 150 000 mk Pohjoissataman moottorivienelaiturin tienoilla olevan rantamuurin kunnostamiseen.

Työttömyystyöt. Kertomusvuonna suoritettiin seuraavat työttömyystyöt, joiden kustannukset olivat: Asentajankadun muuntamon paikan louhiminen 26 000 mk, Sahaajankadun viemäri 57 090 759 mk, Matalasalmenkadun viemäri ja levennys 17 750 793 mk, Englantilaiskallion louhiminen 19 519 963 mk, Niittaajankadun louhiminen 8 421 505 mk, Satamaradan Leppäsuonmäen alentaminen 16 540 248 mk, Niittaajankadun viemäri 5 147 294 mk, Öljylaiturin uudistaminen 22 440 mk, yhteensä 124 519 002 mk.

Laskuun suoritettut työt. Satamalaitoksen muiden osastojen, kaupungin muiden viranomaisten ja yksityisten laskuun suoritettiin töitä 38 131 955 markan arvosta seuraavasti: satamalaitoksen muiden osastojen laskuun 206 040 mk, kaupungin muiden viranomaisten laskuun 31 062 699 mk ja yksityisten laskuun 6 863 216 mk.

Näistä töistä mainittakoon Sörnäisten rantatien viemäriin Suvilahden suistojohdon osan rakentaminen katurakennusosaston laskuun, teurastamon jäähdyttämön raiteiden rakentaminen talorakennusosaston laskuun, osallistuminen lumen luontiin satama-alueelta puhtaanapito-osaston laskuun, vesijohtokaivannon tekeminen Katajanokan uudelle huoltorakennukselle, Hanasaaren laiturille ja Abraham Vetterin tiehen vesilaitoksen laskuun, johtokaivannon tekeminen Abraham Vetterin tiehen kaasulaitoksen laskuun, Salmisaaren sähköaseman lauhdevesiputken rakentaminen, laituretyöt, laahauskauha-aseman rakennustyöt sekä öljy- ja vesijohtokaivantojen tekeminen Silta ja Satama Oy:tä käyttäen sähkölaitoksen laskuun, Soutustadionin kellukkeista huolehtiminen, Mustikkamaan länsilaiturin perusteellinen korjaaminen ja Palosaaren sillan kunnostaminen urheilu- ja retkeilytoimiston laskuun sekä teurastamon alueen raiteiden kunnostaminen teurastamon laskuun. Korvauksena laitureille, silloille, rautateille ja kompassintarkistuspoijulle aiheutuneiden vaurioiden korjaamisesta saatiin 235 144 mk, Puhelinyhdistyksen laskuun tehtiin johtojen kaivantoja satama-alueelle, mm. Jätkäsaaren laiturin ja Saukon laiturin puhelinkoskettimien johdoille, Wärtsilä-yhtymä Oy:n laskuun tehty Kone ja Sillan alueen pohjoispoukaman täyttö rantamuureineen valmistui ja saman yhtymän laskuun ruopattiin Hietalahden telakan aluetta, S. V. Paasivaaran Margariinitehdas Oy:n laskuun perat-

¹⁾ Sat.lk. 26.5. 315 § ja 7.12. 676 §.

tiin kivet yhtiön Herttoniemen tehtaan väylältä, Sempalin Oy:n laskuun ryhdyttiin rakentamaan raidetta yhtiön Herttoniemen tontille.

Satamarakennusosaston hallintomenot ja yleiskulut. Hallintomenoihin oli talousarviossa määrärahoja 86 172 924 mk, ylitysoikeudet olivat 1 003 826 mk. Satamien pääluokan kaupunginhallituksen käyttövaroista saatiin kurssimaksuihin ja matkakustannuksiin 166 529 mk. Yleisen kunnallishallinnon erinäisten hallintomenojen kalustonhankintamäärärahoista saatiin 400 000 mk piirustus- ja laskukoneiden ostoon. Kustannukset olivat 83 361 212 mk, säästö 4 382 067 mk.

Hallintomenot jakautuivat seuraavasti: vakinaiset viranhaltijat 33 495 040 mk, tilapäiset viranhaltijat 428 900 mk, muut palkkamenot 47 803 826 mk, huoneistomenot 102 401 mk, toimistokaluston täydentäminen 105 276 mk, tarverahat 815 000 mk, varastoalueiden tilitysvuokrat 44 240 mk. Käyttövaramenot olivat 566 529 mk.

Satamarakennusosaston työntekijäin ja viranhaltijain osuus satamalaitoksen työntekijäin ja viranhaltijain erinäisistä eduista oli 25 541 664 mk.

Hallintomenot sekä työntekijäin ja viranhaltijain erinäiset edut olivat yhteensä 108 902 876 mk.

Satamarakennusosaston kokonaismenot ja tulot. Varojen käyttö jakautui seuraavasti: omien työntekijäin palkat ja edut 403 845 207 mk, viranhaltijain ja työnjohdon palkat ja edut 59 372 306 mk, rakennusaineet 233 929 387 mk, kuljetusvälineiden käyttö 49 825 259 mk, urakoitsijat ja palvelukset 518 916 898 mk, koneet, välineet ja erikoismenot 58 505 306 mk, korvaus satamarakennusosaston yleiskustannuksista 66 752 000 mk ja sopimuksilla sidottuna vuoden päättyessä 187 370 000 mk.

Talousarvion mukaiset korvaukset satamarakennusosaston yleiskustannuksista olivat 66 752 000 mk. Laskuun suoritetuista töistä kertyi yleiskustannusten korvauksina lisäksi 8 146 835 mk, joten yleiskustannusten korvaukset olivat kaikkiaan 74 898 835 mk. Sekalaiset tulot olivat 1 800 mk.

Satamalaitoksen tulot ja menot

Tulot. Satamamaksuja kertyi 34 160 916 mk ja jakautuivat ne erilaista liikennettä harjoittavien alusten kesken seuraavasti:

	Mk
1) Aluksista, jotka saapuivat suoraan ulkomailta tai lähtivät ulkomaille	28 432 750
2) Aluksista, jotka ulkomaan liikenteessä poikkesivat toiseen Suomen satamaan purkamaan tai lastaamaan	1 919 874
3) Aluksista, jotka tullikamaripassilla kulkivat kotimaisessa liikenteessä	67 697
4) Aluksista, jotka ilman tullikamaripassia kulkivat kotimaisessa liikenteessä	943 214
5) Aluksista, jotka tullikamaripiirissä harjoittivat matkustajaliikennettä ...	184 489
6) Aluksista, jotka tullikamaripiirissä harjoittivat hinauksia ja pelastuksia ...	42 076
7) Jäämaksuja	2 570 816
Yhteensä	34 160 916

Ulkomaista liikennettä harjoittavien alusten, ryhmien 1, 2 ja 7, satamamaksut jakautuivat edellisen jakoperusteen ja alusten kotipaikan mukaan seuraavasti:

Ryhmä	Helsinkiläiset alukset, mk	Muut suomalaiset alukset, mk	Ulkomaiset alukset, mk	Yhteensä, mk
1)	10 085 230	4 052 083	14 295 437	28 432 750
2)	968 779	118 875	832 220	1 919 874
7)	1 023 952	377 672	1 169 192	2 570 816
Yhteensä	12 077 961	4 548 630	16 296 849	32 923 440

Ulkomaista liikennettä harjoittavien alusten satamamaksuista tuli helsinkiläisten alusten osalle 36.7 %, muille suomalaisille aluksille 13.8 % ja ulkomaisille aluksille 49.5 %. Kotimaan liikenteessä kulkevien alusten satamamaksut nousivat 1 237 476 mk:aan. Satamamaksualennuksia ja -palautuksia myönnettiin 2 587 440 mk.

Tuulaakimaksut kaupunkiin osoitetuista tavaroista nousivat 175 237 976 mk:aan ja vientitavaroista 29 904 mk:aan. Tuulaakimaksut muihin kaupunkeihin osoitetuista tavaroista nousivat 5 117 429 mk:aan. Nämä tuulaakimaksut jakautuivat v. 1953 ja 1952 seuraavien kaupunkien kesken:

	1953 mk	1952 mk
Tampere	3 209 259	4 136 867
Lahti	1 367 212	2 168 590
Jyväskylä	294 720	441 065
Hämeenlinna	246 238	327 588
Yhteensä	5 117 429	7 074 110

Tuulaakimaksuja palautettiin 469 986 mk.

Liikennemaksutuloja oli tuontitavaroista 230 463 468 mk, vientitavaroista 31 158 090 mk ja kotimaan paikkakunnilta saapuneista tavaroista 3 574 768 mk.

30 % kauttakulkuliikennemaksuja suoritettiin allamainituille kaupungeille:

	Mk		Mk
Turku	530 370	Rauma	1 040
Hanko	250 831	Vaasa.....	251
Kotka	23 418	Yhteensä	817 181
Pori	11 271		

Seuraavat kaupungit suorittivat kassa- ja tilivirastolle Helsingin kaupungille tulevia 30 % kauttakulkuliikennemaksuja:

	Mk		Mk
Tampere	836 772	Rauma	84 212
Vaasa.....	538 272	Jyväskylä.....	67 343
Lahti	477 805	Loviisa	42 750
Turku	468 277	Raahe	33 615
Pietarsaari	201 566	Mikkeli	31 102
Pori	199 467	Hanko	23 396
Kotka	149 895	Joensuu	18 297
Porvoo	91 840	Savonlinna.....	14 002
Kokkola	87 719	Yhteensä	3 366 330

Liikennemaksuja palautettiin liikennöitsijöille 176 911 mk.

Laituri- ja aluevuokria kertyi 94 781 584 mk, mistä määrästä oli laitureille varastoitujen tavarain vuokria 19 512 082 mk ja varastoalueiden vuokria 75 269 502 mk.

Laiturihuoltomaksujen bruttoveloitus oli 146 322 421 mk. Kun tästä määrästä vähennetään ahtaaajille menevät kustannukset ja tullivartiointikustannukset, 81 451 803 mk, jää nettoveloitukseksi 64 870 618 mk.

Satamalaitoksen bruttoveloitus v. 1953 oli 982 697 582 mk. Tulotileiltä suoritettiin menoja 85 664 342 mk, mistä suurimman osan muodostivat edellä mainitut laiturihuoltomaksujen tililtä suoritettut menot, muille kaupungeille suoritettut 30 % kauttakulkuliikennemaksut sekä satamamaksu-, tuulaaki- ja liikennemaksupalautukset; näin ollen nettoveloitus nousi kertomusvuonna 897 033 240 mk:aan. Tämä määrä oli 320 463 412 mk eli 26.8 % edellisen vuoden vastaavaa määrää ja 356 594 760 mk eli 28.4 % talousarvion määrää pienempi.

Veloitusilmoituksia oli 320 346, niistä tulli- ja ilmoituskirjoihin perustuvia 150 165 ja muita 170 181. Eri kuukausien kesken veloitus jakautui seuraavasti:

	1953 mk	1952 mk		1953 mk	1952 mk
Tammikuu ...	100 751 112	118 340 207	Heinäkuu ...	141 654 993	123 737 244
Helmikuu ...	37 903 681	92 471 503	Elokuu	54 984 584	106 671 013
Maaliskuu ...	53 512 626	92 686 168	Syyskuu	91 408 604	81 265 359
Huhtikuu ...	80 370 163	112 136 566	Lokakuu	82 511 696	114 233 101
Toukokuu ...	59 792 516	117 252 112	Marraskuu ...	61 509 889	74 054 151
Kesäkuu	55 110 299	105 171 872	Joulukuu	77 523 077	79 477 356
			Koko vuosi	897 033 240	1 217 496 652

Kannanta. Kertomusvuoden veloituksia kertyi kassaan 842 603 235 mk ja edellisten vuosien veloituksia 21 005 769 mk. Tilitysteitse perittiin kertomusvuoden veloituksia 14 327 965 mk. Talousarvioon otettuja tilitysmenoja kirjattiin tuloina eri tulotileille 104 747 180 mk. Saatavia seuraavaan vuoteen jäi 25 767 431 mk, mistä määrästä kertomusvuodesta 21 019 202 mk ja edellisistä vuosista 4 748 229 mk. Edellisten vuosien veloituksia poistettiin 84 377 mk.

Menot. Satamalaitoksen menot talousarvion mukaan jakautuivat kahteen ryhmään: varsinaisiin menoihin ja pääomamenoihin. Varsinaisiin menoihin kuului: 1) satamalaitoksen osuus yleisistä töistä, käsittäen eräitä momentteja 12. pääluokan III, IV ja VII luvuista ja 2) varsinaiset satamamenot, käsittäen koko 14. pääluokan, jonka pääasialliset menoerät olivat satamien hallinto, liikenne, korjaus ja kunnossapito sekä yhteiset sekalaiset menot. Pääomamenoihin kuuluivat satamien uudisrakennusten ja töiden aiheuttamat menot, käsittäen 21. pääluokan II luvun sekä eräitä momentteja 22. pääluokan II ja III luvuista.

Varsinaisten menojen siirto v:sta 1952 oli 20 329 421 mk, yhteensä määrärahoja 882 265 865 mk, menot tilien mukaan 814 958 991 mk ja siirto v:een 1954 20 134 817 mk. Pääomamenojen siirto v:sta 1952 oli 256 950 837 mk, siihen luettuna aikaisemmista vuosista siirtyneet määrärahat, yhteensä määrärahoja oli 1 567 918 837 mk, menot tilien mukaan 1 012 019 363 mk ja siirto v:een 1954 583 679 520 mk.

Kaikkien menojen siirto v:sta 1952 oli 277 280 258 mk, yhteensä määrärahoja 2 450 184 702 mk, menot tilien mukaan 1 826 978 354 mk ja siirto v:een 1954 603 814 337 mk.

Palkkoja maksettiin kaikkiaan 643 416 573 mk, jakaantuen tämä määrä seuraavasti: vakinaiset viranhaltijat 133 575 380 mk, tilapäinen työvoima ja ylityökorvaukset 127 521 329 mk, työmäärärahoista maksetut tuntipalkat 348 977 761 mk (siihen luettuna työttömyystyöt) ja työmäärärahoista maksetut kuukausipalkat 33 342 103 mk.